

PATVIRTINTA
Šakių „Varpo“ mokyklos direktoriaus
2023 m. lapkričio 6 d. įsakymu Nr. V-80

ŠAKIŲ „VARPO“ MOKYKLOS EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANAS 2023 – 2025 MOKSLO METŲ

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Plano tikslas.

Padėti Šakių „Varpo“ mokyklos – toliau (mokyklos) vadovui ir kitiems atsakingiems asmenims:

- organizuoti ir koordinuoti pasiruošimo ekstremaliesiems įvykiams ir ekstremaliosioms situacijoms darbus;

- tinkamai veikti ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu;
- tinkamai vadovauti įvykių padarinių likvidavimo ir šalinimo darbams.

1.2. Mokyklos ekstremaliųjų situacijų valdymo plano teisinis pagrindimas.

Ekstremaliųjų situacijų valdymo planas (toliau - Planas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo Nr. XI-635 (Žin., 2009, Nr. 159-7207) 16 straipsnio 9 punktu; Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM direktoriaus 2010-04-19 įsakymo Nr. 1-134 „Kriterijai ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, kurių vadovai turi organizuoti ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimą, derinimą ir tvirtinimą, ir ūkio subjektams, kurių vadovai turi sudaryti ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą“ ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM direktoriaus 2011 m. vasario 23 d. įsakymo Nr. 1-70 „Dėl ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“ reikalavimais ir kitais teisės aktais nurodytais (Plano priedas Nr. 13) priede.

1.3. Šakių „Varpo“ mokyklos trumpas apibūdinimas.

Pavadinimas Šakių „Varpo“ mokykla

Įmonės kodas 190822046

Adresas: J. Basanavičiaus g. 28, LT-71112, Šakiai

EI. paštas varpom@varpas.sakiai.lm.lt

Tel. 8 345 60300

Mokyklos vadovo kontaktiniai duomenys

Vardas, pavardė	Pareigos	Fiksuotas tel.	Mobilus tel.	EI. Paštas
Mindaugas Venckūnas	Direktorius	8 345 60300	+370 644 24088	mindaugas.venckunas7@gmail.com

Darbuotojo, atsakingo už civilinę saugą, kontaktiniai duomenys.

Vardas, pavardė	Pareigos	Fiksuotas tel.	Mobilus tel.	EI. paštas
Daiva Staugaitienė	Direktoriaus pavaduotoja	8 345 60300	+370 685 77862	daiva.staugaitiene@bendrasisugdymas.lt

Mokyklos veikla

Teikiamos priešmokyklinio, pradinio ir pagrindinio ugdymo paslaugos pagal patvirtintas valstybines programas.

Institucijos tipas – Valstybinė pagrindinio ugdymo įstaiga, tipas – pagrindinė mokykla, juridinis statusas – juridinis asmuo.

Mokyklos priklausomybės tipas – Savivaldybės. Pagrindinė veiklos rūšis – priešmokyklinis,

pradinis ir pagrindinis ugdymas. Ugdymo forma – dieninė. Ugdymo kalba – lietuvių. Įstaiga išlaikoma steigėjo lėšomis (Šakių rajono savivaldybės).

Mokyklos struktūra

- Pradinio ugdymo 18 komplektų klasių.
- Pagrindinio ugdymo 17 komplektų klasių.
- Klasių komplektai komplektuojami vadovaujantis Šakių rajono savivaldybės tarybos sprendimu.
- Mokykloje dirba kvalifikuoti pedagogai.

Mokyklos darbo laikas

Administracija: pirmadienis – ketvirtadienis 7.30 – 15.00 val., penktadienis 7.30 – 15.00 val.

Mokykla: pirmadienis – penktadienis 7.00 – 22.00 val.

Darbuotojų skaičius: pedagoginių darbuotojų – 71, ūkio dalies – 40. Iš viso darbuotojų 111.

Didžiausias žmonių skaičius, galintis būti mokykloje vienu metu: 850 – 913 žmonių.

Apsaugos organizavimas: Saugos tarnyba UAB „Ekskomisarų biuras“, tel. nr. 8 52601646.

Kaimyniniai pavojingi objektai: nėra.

Kolektyvinės apsaugos statiniai. Kolektyvinei darbuotojų ir mokykloje esančių žmonių apsaugai gali būti panaudotos mokyklos patalpos ir statiniai.

Asmeninės apsaugos priemonės: nėra.

Pavojingų cheminių medžiagų ištaigoje: nėra.

Komunaliniai inžineriniai tinklai:

Elektros energiją tiekia: AB „Energijos skirstomieji tinklai“.

Geriamą vandenį požeminėmis trasomis tiekia: UAB „Šakių vandenys“.

Patalpos šildomos centralizuotai: UAB „Šakių šilumos tinklai“.

IT sistemą prižiūri: VĮ „Infostruktūra“, tel. nr. 8 52 391708

Ryšiai: pranešimas apie incidentą bus vykdomas telefonais, kompiuteriu internetinio ryšio tinklu.

Priešgaisrinė sauga: savalaikiam, pavojingų gaisro faktorių aptikimui bei žmonių informavimui apie gaisrą, taip pat veiksmingam pavojingų gaisro faktorių šalinimui pastate numatytos šios gaisrinės saugos priemonės:

Milteliniai gesintuvai – 23 vnt.

Milteliniai gesintuvai yra tikrinami kartą per metus. Defektuoti yra keičiami naujais. Miltelinių gesintuvų pildymu, priežiūra rūpinasi UAB „Ugnivita“ tel. nr. +37061001733. Visi ugniagesių automobiliai su ekipažu, atvykę pagal iškvietimą, sanitarinės ir avarinės tarnybos automobiliai, greitosios medicinos pagalbos automobiliai, dujų-avarinės tarnybos automobiliai, įvykus nelaimingam atsitikimui į mokyklos teritoriją įleidžiami be eilės ir neatliekant patikrinimo. Mokyklos darbuotojai imasi visų reikiamų priemonių, kad atvykusi pagalba kuo greičiau pasiektų įvykio vietą.

Priešgaisrinę įrangą įstaigoje prižiūri saugos tarnyba UAB „Ekskomisarų biuras“.

Pirmoji medicininė pagalba

Pirmosios medicinos pagalbos suteikimui mokykla turi pirmosios pagalbos rinkinius. Už pirmosios pagalbos suteikimą atsakinga mokyklos ESVG medicininės pagalbos teikimo grandis. Plačiau medicininės pagalbos teikimo organizavimas aprašytas Plano 5 skyriuje, 5.4 dalyje.

Darbuotojų perspėjimas

Operatyviam darbuotojų perspėjimui planuojama panaudoti fiksuoto ir judriojo ryšio telefonus, vietinį ryšį ir internetinį tinklą, pasiuntinius, signalizaciją. Plačiau darbuotojų perspėjimas ir informavimas aprašytas Plano 3 skyriuje.

1.4. Plane vartojamos sąvokos ir santrumpos.

Aplinkos apsauga – natūralios ir žmogaus paveiktos ar sukurtos aplinkos saugojimas nuo fizinio, cheminio, biologinio ir kitokio neigiamo poveikio ar pasekmių, atsirandančių įgyvendinant planus ir programas, vykdamt ūkinę veiklą ar naudojant gamtos išteklius.

Asmens sveikatos priežiūra – valstybės licencijuota fizinių ir juridinių asmenų veikla, kurios tikslas laiku diagnozuoti asmens sveikatos sutrikimus ir užkirsti jiems kelią, padėti atgauti ir sustiprinti sveikatą.

Avarija – nenumatytas nelaimingas įvykis dėl darbo priemonių gedimo, darbo ar technologinio proceso pažeidimo, ar kitų nenumatytų techninių aplinkybių. Sukėlęs pavojų žmonėms, aplinkai ir padaręs ar galėjęs padaryti žalos darbuotojų sveikatai.

Civilinė sauga – veikla, apimanti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms, veiksmus joms gresiant ar susidarius, ekstremaliųjų situacijų likvidavimą ir jų padarinių šalinimą.

Civilinės saugos pratybos – valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų mokymas ir civilinės saugos sistemos parengties patikrinimas, kai tariamomis ekstremaliosiomis sąlygomis tikrinami veiksmai ir procedūros, numatytos ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose, tobulinami valdymo įgūdžiai, mokomasi praktiškai organizuoti gyventojų ir turto apsaugą nuo ekstremaliųjų situacijų poveikio ir atlikti gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinus darbus, likviduoti įvykius, ekstremaliuosius įvykius ar ekstremalias situacijas ir šalinti jų padarinius.

Civilinės saugos sistemos parengtis – civilinės saugos sistemos subjektų pasirengimas reaguoti į susidariusią ekstremaliąją situaciją.

Civilinės saugos slėptuvės – įvairiai žmonių veiklai įprastomis aplinkybėmis skirti pastatai ar jų patalpos bei kiti statiniai (pastatai), kurie taip pat tinka žmonių apsaugai nuo pavojingų poveikių esant ekstremaliosioms situacijoms. Šie pastatai turi dvi lygiavertes paskirtis ne žmonių veiklos ir žmonių apsaugos.

Ekstremalioji situacija – dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą.

Ekstremalusis įvykis – nustatytus kriterijus atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, kuris kelia pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Ekstremaliojo įvykio kriterijai – stebėjimais ir skaičiavimais nustatyti arba tarptautinėje praktikoje naudojami fizikiniai, cheminiai, geografiniai, medicininiai, socialiniai ar kiti įvykio mastą, padarinius ar faktą apibūdinantys dydžiai arba aplinkybės (kritinės ribos), kuriuos atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs įvykis laikomas ekstremaliuoju.

Ekstremaliųjų situacijų prevencija – kryptingai vykdoma pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms priemonių visuma, kad būtų išvengta ekstremaliųjų situacijų arba mažėtų jų galimybė, o susidarius ekstremaliajai situacijai būtų kuo mažiau pakenkta gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų veiklai, turtui ir aplinkai.

Ekstremaliųjų situacijų valdymo planas – dokumentas, kuriuo reglamentuojamas materialinių ir žmogiškųjų išteklių sutelkimas ir valdymas gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms.

ESVG – Ekstremaliųjų situacijų valdymo grupė.

Gelbėjimo darbai – veiksmai, kuriais įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu siekiama išgelbėti gyventojų gyvybes, sveikatą ir turtą, suteikti jiems pirmąją medicinos pagalbą ir (ar) nugabenti juos į sveikatos priežiūros įstaigas, taip pat apsaugoti aplinką.

Jodo profilaktika – skydliaukės išotinimas stabilioju jodu, kad į ją nepatektų radioaktyvusis jodas.

Koordinavimas – tai sprendimų ir veiksmų suderinamumas.

Kolektyvinės apsaugos statinys – statinys ar patalpa, kurią ekstremaliųjų situacijų ar karo metu galima pritaikyti gyventojams apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.

Materialiniai ištekliai – nekilnojamasis turtas, transporto priemonės, statybinės medžiagos ir kiti ištekliai, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti gresiančioms ar susidariusioms ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ir atkurti.

Perspėjimo sistema – visuma organizacinių ir techninių priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti garsinio perspėjamojo civilinės saugos signalo davimą ir (ar) informacijos apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius, jų šalinimo priemones ir apsisaugojimo

nuo ekstremaliosios situacijos būdus perdavimą gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams.

Prevenција – kryptingai vykdoma pasirengimo ekstremalioms situacijoms priemonių visuma, kad iš anksto pasirengus būtų išvengta ekstremalios situacijos arba mažėtų galimybė jai kilti, o susidarius ekstremaliai situacijai būtų mažiau pakenkta žmonėms, turtui bei aplinkai.

Slėptuvė – specialiosios paskirties statinys arba specialiai įrengta patalpa gyventojams, kurie užtikrina valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiklą ekstremaliųjų situacijų ar karo metu, apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.

Ūkio subjektas – Lietuvos Respublikoje įsteigta ir (arba) veikianti įmonė, įstaiga ar organizacija, kuri įstatymų nustatyta tvarka verčiasi komercine, ūkine, finansine, profesine ar kita veikla.

II. GRESIANTYS ĮVYKIAI

2.1 Galimi pavojai, nustatyti atlikus galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę.

Atliekant ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę, įvertinta tikimybė ekstremaliųjų įvykių patvirtintų LR Vyriausybės 2011 m. rugpjūčio 24 d. nutarimu Nr. 988 (Žin.. 2011, Nr. 107-5059), „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimo Nr. 241 „Dėl ekstremaliųjų įvykių kriterijų patvirtinimo“ pakeitimo.

Labiausiai tikėtini ir galintys sukelti didžiausius padarinius ekstremalieji įvykiai:

- gaisras.

Ekstremalieji įvykiai, galintys sukelti didžiausius padarinius:

- teroro aktas.

Mažai tikėtini arba negalintys sukelti didelių padarinių ekstremalieji įvykiai:

- gamtinis įvykis – labai smarkus vėjas, uraganas, škvalas;
- pavojinga ar ypač pavojinga liga;
- įvykis vandens tiekimo ūkio subjekte, įrenginyje, tinkluose – vandens tiekimo nutraukimas;
- įvykis šilumos ūkio objekte, įrenginyje, tinkluose – šilumos tiekimo nutraukimas šildymo sezono metu;
- įvykis elektros ūkio subjekte, įrenginyje, tinkluose – elektros energijos tiekimo nutraukimas.

III. PERSPĖJIMO IR INFORMAVIMO APIE GRESIANTĮ AR SUSIDARIUSĮ ĮVYKĮ ORGANIZAVIMAS

3.1. Gyventojų, įmonių, įstaigų, organizacijų, kitų ūkio subjektų ir civilinės saugos sistemos subjektų perspėjimas ir informavimas apie gresiantį ar susidariusį ekstremalųjį įvykį.

Gyventojų, įmonių, įstaigų, organizacijų, kitų ūkio subjektų ir civilinės saugos sistemos subjektų perspėjimas ir informavimas apie gresiantį ar susidariusį ekstremalųjį įvykį yra vykdomas pagal Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. birželio 28 d. įsakymu Nr.193 „Dėl gyventojų, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų perspėjimo ir informavimo apie gresiančią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius, jų šalinimo priemones ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin. 2010. Nr.80-4204) nustatytus reikalavimus.

Apie įvykį, ekstremalųjį įvykį ar susidariusią Valstybės ar savivaldybės lygio ekstremaliąją situacijai, mokyklos darbuotojai ir lankytojai bus perspėti šiais būdais:

1. Garsiniu signalu „Dėmesio visiems“ įjungus centralizuoto ir vietinio valdymo sirenas.
2. Garsiniu signalu „Dėmesio visiems“ panaudojant policijos automobilių sirenas ir garsiakalbius perduodant balsu skelbiamą signalą (informaciją apie įvykį).
3. Telefonu, paskambinus Bendrajam pagalbos centrui ir Šakių rajono savivaldybės administracijos civilinės saugos skyriaus atsakingam specialistui.

Civilinės saugos garsiniai ir balsu skelbiami signalai, jų reikšmės ir panaudojimo tvarka pateikti (Punktas 6.1.1. Civilinės saugos signalai) punkte.

3.2. Mokyklos vadovų, darbuotojų bei mokyklos patalpose ir teritorijoje esančių žmonių informavimas gresiant arba susidarius ekstremaliajai situacijai.

Viena svarbiausių mokyklos darbuotojų ir moksleivių apsaugos priemonių yra jų savalaikis perspėjimas apie pavojų. Mokyklos darbuotojai apie pavojų ir būtinus veiksmus perspėjami ir informuojami pagal „Perspėjimo apie įvykį“ schemą (Plano priedas Nr. 8). Už mokyklos darbuotojų perspėjimą ir informavimą apie gresiantį ar įvykusį įvykį yra atsakinga mokyklos ESVG ryšiu ir informavimo grandis.

Mokyklos darbuotojų pirminiai veiksmai išgirdus signalą „Dėmesio visiems“ (sirenų gausmą): Darbuotojai saugiai baigia darbus, ir savo darbo vietose laukia nurodymų dėl tolesnių veiksmų.

Administracijos personalas baigia darbus ir pasilieka darbo vietose laukti informacijos apie gresiančią ekstremaliąją situaciją.

Įvertinus susidariusios situacijos ar gresiančio pavojaus mastą, mokyklos vadovo nurodymu sušaukiama mokyklos ESVG pagal parengtas schemas (darbo ir ne darbo metu) Plano priedas Nr. 10.

Mokyklos ESVG sušaukimo organizavimas

Apie mokyklos teritorijoje susidariusią ar gresiančią ekstremalią situaciją praneša, pirmas, tai pastebėjęs mokyklos darbuotojas. Pirmiausia perspėja ir informuoja mokyklos vadovą ir mokyklos ESVG ryšių ir informavimo grandies vadovą.

Mokyklos ESVG ryšių ir informavimo grandies vadovas, gavęs mokyklos vadovo nurodymą, sušaukti mokyklos ESVG, organizuoja visų mokyklos ESVG narių sąšauką pagal „Perspėjimo apie įvykį“ schemą (Plano priedas Nr. 8).

Gamybinių avarių, katastrofų ir stichinių nelaimių, susidariusių ar gresiančių ekstremaliųjų situacijų atveju sušaukta mokyklos ESVG, darbo metu privalo susirinkti per 20 minučių, o nedarbo metu – per 1,5 valandos, mokyklos vadovo kabinete.

Mokyklos ESVG ryšių ir informavimo grandis pagal informacinę schemą (Plano priedas Nr. 9) praneša apie įvykį mokyklos ESVG civilinės saugos grandžių vadovams, informuoja mokyklos darbuotojus ir patalpose bei teritorijoje esančius žmones.

Mokyklos darbuotojo, atsakingo už perspėjimą ir informavimą veiksmai, išgirdus signalą „Dėmesio visiems“:

1. Išklauso (gauna) informaciją apie įvykį ir gresiantį pavojų bei rekomendacijas tolesniems veiksams:

- per Lietuvos nacionalinį radiją ir televiziją;
- per vietinius Šakių rajono žiniasklaidos transliuotojus;
- specialiųjų tarnybų automobilinius garsiakalbius;
- iš Šakių rajono savivaldybės administracijos Civilinės saugos skyriaus specialistų (telefonu, elektroniniu paštu).

Šakių rajono savivaldybės administracijos Civilinės saugos skyriaus kontaktiniai duomenys pateikti Plano priedas Nr. 2, 3 lentelėje.

2. Gautą informaciją apibendrina ir perduoda mokyklos vadovui;

3. Organizuoja mokyklos darbuotojų perspėjimą ir informavimą;

4. Mokyklos darbuotojų, lankytojų perspėjimas ir informavimas vykdomas pagal (Plano priedas Nr. 8) pateiktą schemą.

Darbuotojas, pirmasis pastebėjęs įvykį, ekstremalųjį įvykį mokyklos teritorijoje nedelsiant apie tai praneša:

- bendrajam pagalbos centrui 112;
- mokyklos budinčiajam darbuotojui;
- mokyklos ESVG ryšių ir informavimo grandies vadovui.

Budintis darbuotojas nedelsiant praneša:

- mokyklos direktoriui;
- asmeniui, atsakingam už darbuotojų perspėjimą ir informavimą.

IV. KEITIMOSI INFORMACIJA APIE ĮVYKĮ TVARKA

Mokyklos ESVG vadovas (ar kitas jį pavaduojantis asmuo), įvertinęs ekstremaliosios situacijos mastą, gautą informaciją apie gresiantį ekstremalųjį įvykį ar įvykusią avariją telefonu perduoda Šakių rajono savivaldybės civilinės saugos skyriui (tel. 8 345 60757, BPC tel. 112).

Bendrasis pagalbos centras, gavęs informaciją apie susidariusią ar gresiančią ekstremaliąją situaciją Šakių „Varpo“ mokykloje, informuoja kompetentingas civilinės saugos sistemos pajėgas.

Mokyklos ESVG Ryšių ir informavimo grandies vadovas gautą informaciją nuolat perduoda mokyklos ESVG vadovui, koordinatoriui, o gavęs mokyklos ESVG vadovo nurodymą ir Šakių rajono savivaldybės civilinės saugos skyriui, kitoms civilinės saugos sistemos pajėgoms ir specialiosioms tarnyboms.

Mokyklos darbuotojų bei mokyklos patalpose ar teritorijoje esančių žmonių perspėjimas vykdomas mobiliaisiais telefonais arba per ESVG narius, kurie praneša žodžiu.

Mokyklos vadovas, gavęs pavojaus signalą, sukviečia į pasitarimą mokyklos ESVG narius ir supažindina juos su esama bei prognozuojama situacija. Pasitarimo metu patikslinamas numatytų veiksmų eiliškumas, duodamos konkrečios užduotys visiems mokyklos ESVG nariams, suformuojamos papildomos užduotys kitiems mokyklos darbuotojams.

Ryšių ir informavimo grandies funkcijos ekstremalios situacijos atveju:

- ruošia darbui visas ryšių priemones, kurias mokyklos ESVG planuoja naudoti esant ekstremaliai situacijai, kad būtų užtikrinamas operatyvus valdymo grupės parengimas;
- koordinuoja ryšių perdavimo veiksmus ir keičiasi informacija su kitų institucijų civilinės saugos sistemos subjektais;
- organizuoja, analizuoja ir vertina informaciją ir duomenis apie įvykį, ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją;
- gavus pranešimą (signalą) apie susidariusią ekstremalią situaciją, patikslina gautą informaciją ir nedelsiant informuoja mokyklos vadovą, mokyklos ESVG vadovą;
- surinktą, išanalizuotą ir įvertintą informaciją apie įvykį, ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją, suderinusi su mokyklos ESVG koordinatoriumi, perduoda mokyklos ESVG vadovui;
- perduoda mokyklos ESVG vadovo sprendimus ir kitą būtiną informaciją civilinės saugos sistemos pajėgoms ir kitiems civilinės saugos sistemos subjektams;
- užtikrina mokyklos darbuotojų, mokyklos patalpose ir teritorijoje esančių žmonių perspėjimą ir informavimą visais ekstremalių situacijų, galinčių turėti įtakos jų sveikatai ir saugai, atvejais;
- užtikrina grandžių ryšio palaikymą ekstremalių situacijų atveju su kitomis ekstremalių situacijų valdymo institucijomis.

V. MOKYKLOS DARBUOTOJŲ IR MOKSLEIVIŲ APSAUGA GRESIANT AR SUSIDARIUS EKSTREMALIAJAM ĮVYKIUI

5.1. Mokyklos darbuotojų ir moksleivių evakavimo organizavimas.

5.1.1. Mokyklos vadovo sprendimo dėl darbuotojų, moksleivių bei mokyklos patalpose ir teritorijoje esančių žmonių evakavimo, įgyvendinimas.

Už mokyklos darbuotojų bei mokyklos patalpose esančių žmonių evakavimą atsakingas mokyklos ESVG vadovas. Mokykloje yra parengtas ir mokyklos vadovo patvirtintas Sakių „Varpo“; mokyklos veiksmų kilus gaisrui planas (Plano priedas Nr. 12), kuriame aprašomi darbuotojų evakavimo veiksmai kilus gaisrui.

Visi mokyklos darbuotojai ir nuolat mokyklos patalpose esantys žmonės, yra supažindinti su mokyklos evakavimo planais (Plano priedas Nr. 6; 38 l.).

Gresiant ir (ar) susidarius ekstremaliajai situacijai, įvykus technologinei avarijai ar kilus gaisrui, kai patalpose ir (ar) teritorijoje esantiems žmonėms kyla pavojus, mokyklos ESVG viešosios tvarkos palaikymo ir evakavimo grandis, gavus mokyklos ESVG vadovo nurodymą, vykdo patalpose ir (ar) teritorijoje esančių žmonių evakavimą. Apie evakavimo rezultatus mokyklos ESVG viešosios tvarkos palaikymo ir evakavimo grandies vadovas informuoja mokyklos ESVG vadovą,

koordinatorių ir specialiųjų tarnybų atsakingus pareigūnus, jeigu situacijos valdymą perima specialiosios civilinės saugos sistemos pajėgos.

Viešosios tvarkos palaikymo ir evakavimo grandies funkcijos ekstremaliomis situacijomis:

- organizuoja ir vykdo mokyklos patalpose ir (ar) teritorijoje esančių žmonių evakavimą ir turto gelbėjimą;
- suderinus su mokyklos ESVG vadovu, koordinatoriumi, nurodo evakuojamųjų žmonių išėjimo iš patalpų ir (ar) teritorijos kryptis ir rinkimosi vietas po evakuacijos;
- organizuoja ir kontroliuoja visapusišką evakavimo aprūpinimą;
- kontroliuoja evakavimo ir žmonių ir turto gelbėjimo procesą (nuo pasirengimo iki evakavimo ir žmonių bei turto gelbėjimo pabaigos);
- per mokyklos ESVG ryšių ir informavimo grandį informuoja mokyklos ESVG vadovą, koordinatorių apie mokyklos patalpose ir (ar) teritorijoje esančių žmonių evakavimo ir gelbėjimo eigą ir rezultatus;
- kontroliuoja patekimą į mokyklos teritorijoje esančią ekstremalaus įvykio zoną (teritoriją);
- mokyklos teritorijoje palaiko viešąją tvarką;
- per mokyklos ESVG ryšių ir informavimo grandis keičiasi informacija su kitomis mokyklos ESVG grandimis;
- mokyklos ESVG viešosios tvarkos palaikymo ir evakavimo grandis pagal kompetenciją vykdo kitus mokyklos ESVG vadovo ir koordinatoriaus sprendimus, būtinus mokyklos ESVG vadovo priimtiems sprendimams ir (ar) kitiems mokyklos ESVG uždaviniams įgyvendinti.

Visos materialiosios mokyklos žinioje esančios priemonės, kurias būtų galima panaudoti žmonių ir turto evakavimui bei gelbėjimui yra nurodytos mokyklos materialinių išteklių žinyne (Plano priedas Nr. 4; 36 l.).

Ekstremaliajai situacijai pasiekus mastą, kai žmonių evakavimo iš mokyklos teritorijos nepakanka, žmonių evakavimo, surinkimo ir priėmimo punktus bei tarpinius gyventojų evakavimo punktus tvarką nustato savivaldybės administracijos direktorius, vadovaudamasis LR Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimu Nr. 1502 „Dėl gyventojų evakavimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin.. 2010. Nr. 125-6424).

5.1.2. Galimos mokyklos darbuotojų, moksleivių bei mokyklos patalpose ir teritorijoje esančių žmonių evakavimo kryptys iš mokyklos skirtingų teritorijos ir (ar) pastato vietų.

Visos galimos mokyklos darbuotojų, moksleivių bei mokyklos patalpose ir teritorijoje esančių žmonių evakavimo kryptys iš mokyklos skirtingų teritorijos ir (ar) pastato vietų nurodytos (Plano priedas Nr. 6 ir 7; 42-45 l.) priede.

Kiekvienos konkrečios situacijos atveju, prireikus nustatyti žmonių susirinkimo vietą, keisti evakavimo kryptis sprendimą priima mokyklos ESVG viešosios tvarkos palaikymo ir evakavimo grandies vadovas.

Kai ekstremalioji situacija pasiekia tokį lygį, kai mokyklos pajėgų valdyti susidariusią situaciją nepakanka, ir situacijos valdymą perima savivaldybės civilinės saugos sistemos specialiosios pajėgos, sprendimus susijusius su mokyklos darbuotojų bei mokyklos patalpose ir teritorijoje esančių žmonių evakavimu priima ir vykdo atsakingos institucijos.

5.2. Mokyklos darbuotojų ir moksleivių apsaugos nuo jų gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksmų, atsiradusių dėl gresiančio ar susidariusio įvykio, aprūpinimo asmeninės apsaugos priemonėmis organizavimo tvarka, asmenų, paskirtų atsakingais už asmeninės apsaugos priemonių išdavimo organizavimą, pareigybės.

Visos priemonės, kurios gali būti panaudotos darbuotojų ir moksleivių apsaugai nuo jų gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksmų dėl gresiančio ar susidariusio įvykio bei atsakingi asmenys yra nurodyti mokyklos materialinių išteklių žinyne (Plano priedas Nr. 4; 36 l.).

Mokyklos ESVG speciali techninė ir aprūpinimo grandis atsakinga už šių priemonių savalaikį ir optimalų panaudojimą.

Mokyklos ESVG specialiosios techninės ir aprūpinimo grandies vadovas, gavęs mokyklos ECVG vadovo ar koordinatoriaus nurodymą ekstremaliosios situacijos valdymui ir (ar) padarinių šalinimui naudoti mokyklos žinioje esančius materialinius išteklius, organizuoja ekstremaliąją

situaciją valdančių ir (ar) padarinius šalinančių žmonių aprūpinimą jomis.

Įvykus ekstremaliai įvykiui asmeninės apsaugos priemonės pagal galimybę gali būti gaminamos iš mokykloje esančių parankinių priemonių. Tokios, kaip kvėpavimo takų apsaugos priemonės bus gaminamos iš medžiaginių audinių, paklodžių, užuolaidų ar kitų parankinių medžiaginių priemonių.

Priemonės, kurios gali būti naudojamos darbuotojų apsaugai nuo jų gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių dėl gresiančio ar susidariusio įvykio bei atsakingi asmenys yra nurodyti mokyklos materialinių išteklių žinyne (Plano priedas Nr. 4).

Mokyklos ESVG speciali techninė ir aprūpinimo grandis atsakinga už šių priemonių savalaikį ir optimalų panaudojimą.

Kai situacijos valdymą perima savivaldybės civilinės saugos sistemos pajėgų specialiosios tarnybos, jų nurodymas panaudoti mokyklos žinioje esančius materialinius išteklius yra vykdomas pagal LR Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimo Nr. 1107 „Dėl materialinių išteklių teikimo ir kompensavimo už jų teikimą tvarkos aprašo ir valstybės paramos už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin. 2010. Nr. 90-4765) nuostatas.

5.3. Kolektyvinės apsaugos statiniai ir jų panaudojimo galimybės.

Mokyklos darbuotojų ir moksleivių kolektyviniai apsaugai bus naudojami kolektyvinės apsaugos statiniai nurodyti Šakių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintame Šakių rajono savivaldybei priklausančių statinių ir patalpų, skirtų kolektyviniai gyventojų apsaugai sąrašė. Arba tinklalapyje <http://www.lt72.lt/> Taip pat mokyklos darbuotojų ir moksleivių laikinai apsaugai bus naudojamos mokyklos patalpos.

5.4. Pirmosios pagalbos teikimo mokyklos darbuotojams, moksleiviams, mokyklos patalpose ir (ar) teritorijoje esantiems žmonėms, nukentėjusiems ekstremaliųjų įvykių metu, organizavimas.

Mokyklos ESVG ir civilinės saugos grandžių nariams keliami reikalavimai, kad kasdieniniame darbo režime būtų pasirengę suteikti pirmąją medicinos pagalbą ekstremaliosios situacijos metu nukentėjusiems mokyklos darbuotojams, mokyklos patalpose ir teritorijoje esantiems žmonėms. Už pirmosios pagalbos teikimą atsakinga mokyklos medicininės pagalbos teikimo grandis. Grandies atsakingi asmenys ir kontaktai nurodyti (Plano priedas Nr. 2, 2 lentelė).

Pirmosios pagalbos rinkinių kiekis ir už priežiūrą atsakingi asmenys yra nurodyti mokyklos materialinių išteklių žinyne (Plano priedas Nr. 4; 36 l.).

Mokyklos medicininės pagalbos teikimo grandis:

teikia būtinąją pirmąją medicininę pagalbą ekstremaliosios situacijos metu nukentėjusiems mokyklos darbuotojams, mokyklos patalpose ir teritorijoje esantiems žmonėms.

VI. GRESIANČIŲ AR ĮVYKUSIŲ ĮVYKIŲ LIKVIDAVIMO IR JŲ PADARINIŲ ŠALINIMO, GELBĖJIMO DARBŲ ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

6.1. Asmens, mokykloje atsakingo už informacijos priėmimą ir perdavimą, veiksmai gavus informaciją apie gresiantį ar įvykusį įvykį.

Mokyklos informacijos perdavimas ir priėmimas vykdomas vadovaujantis LR Vidaus reikalų ministro 2010 m. liepos 30 d. įsakymo Nr. 1V-517 „Dėl keitimosi informacija apie ekstremaliąją situaciją ar ekstremaliųjų įvykių tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010. Nr. 94-4963) nuostatomis. Mokyklos vykdomas informacijos perdavimas ir priėmimas, nustatoma informacijos perdavimo seka, terminas, tvarka bei priemonės, kuriomis bus perduodama informacija apie ekstremaliąją situaciją nustatytoms Valstybės institucijoms.

Ekstremaliųjų situacijų atvejais perspėjimo ir informavimo funkcijas vykdo mokyklos ESVG ryšių ir informavimo grandis. Mokyklos ESVG ryšių ir informavimo grandies vadovas atsakingas už informacijos apie susidariusią ar gresiančią ekstremaliąją situaciją priėmimo ir perdavimo organizavimą. Mokyklos ESVG ryšių ir reguliavimo grandies darbas prasideda iš karto, sužinojus apie susidariusią ar gresiančią ekstremaliąją situaciją.

Jeigu informacija gaunama iš kitų institucijų per mokyklos vadovą, mokyklos ESVG ryšių ir

informavimo grandies vadovas, gavęs mokyklos ESVG vadovo nurodymą dėl skubių veiksmų, nedelsdamas perspėja mokyklos darbuotojus, mokyklos patalpose ir (ar) teritorijoje esančius žmones visomis turimomis ryšio priemonėmis: mobiliais ir TEO telefonais, radijo ryšio pagalba, elektroniniu paštu, garsinio informavimo sistema ar žodžiu.

Didėjant ekstremaliosios situacijos grėsmei ar (ir) mastui, mokyklos ESVG ryšių ir informavimo grandis priima informaciją, rekomendacijas iš savivaldybės civilinės saugos skyriaus administracijos ir perduoda ją mokyklos ESVG vadovui, kurio sprendimai, nurodymai per šią grandį perduodami kitoms mokyklos ESVG civilinės saugos grandims, mokyklos darbuotojams, mokyklos patalpose ir (ar) teritorijoje esantiems žmonėms.

Tuo atveju, jeigu apie ekstremaliąją situaciją pirmieji sužino mokyklos darbuotojai, jie gautą informaciją nedelsiant perduoda mokyklos ESVG vadovui, kuris mokyklos ESVG ryšių ir **informavimo** grandies vadovui nurodo:

nedelsiant sukviesti mokyklos ESVG;

turimomis ryšio priemonėmis pranešti apie gresiantį įvykį ir (ar) susidariusią ekstremaliąją situaciją:

Bendrajam pagalbos centrui telefonu 112;

Šakių rajono savivaldybės civilinės saugos specialistui tel. (8 345 60757).

Kuo skubiau informuoti apie gresiančią ir (ar) susidariusią ekstremaliąją situaciją mokyklos darbuotojus, mokyklos patalpose ir (ar) teritorijoje esančius žmones (informacija perduodama žodžiu, telefonu, radijo ryšiu, panaudojant avarinių pranešimų sistemą ir kitais būdais).

6.1.1. Civilinės saugos signalai.

Siekiant supaprastinti ir paspartinti pranešimo apie susidariusias ekstremalias situacijas perdavimą, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus įsakymu „Dėl perspėjimo sistemai keliamų reikalavimų, civilinės saugos signalų ir jų panaudojimo tvarkos aprašų patvirtinimo“ 2010 m. birželio 28 d. Nr. 1-191 (Žin. 2010 Nr. 80-42021 patvirtintas Civilinės saugos signalų sąrašas ir jų paskelbimo tvarka.

Patvirtinti civilinės saugos signalai:

Eil. Nr.	CS signalo pavadinimas	CS signalo reikšmė
1.	„Dėmesio visiems“	Įspėjamasis pulsuojančio 3 min. trukmės kaukimo garsinis signalas skelbiamas gyventojams apie artėjančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos grėsmę perspėti perspėjimo sistemos patikrinimo ar pratybų metu. Išgirdę jį gyventojai privalo įjungti radiją ar televizorių ir išklausti informaciją bei rekomendacijas. Griežtai vykdyti rekomendacijas.

Įspėjamieji balsu skelbiami signalai

Eil. Nr.	CS signalo pavadinimas	CS signalo reikšmė
1.	„Cheminis pavojus“	Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie realų ar gresiantį cheminės taršos pavojų atitinkamoje teritorijoje. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus.
2.	„Radiacinis pavojus“	Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie realų ar gresiantį radioaktyviosios taršos pavojų atitinkamoje teritorijoje. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus.

3.	„Katastrofinis užtvindymas“	Balsu skelbiamas signalas, išspėjantis apie katastrofinio užtvindymo grėsmę dėl galimos avarijos Kauno hidroelektrinėje. Šis signalas skelbiamas Kauno m., Kauno, Šakių, Jurbarko, Šilutės r. gyventojams, savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms, ūkio subjektams, kuriems gresia tiesioginis užtvindymas, ne vėliau kaip 3 min. nuo išspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per įvardintų savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus.
4.	„Potvynio pavojus“	Balsu skelbiamas signalas, išspėjantis apie potvynio grėsmę dėl polaidžio ar intensyvių liūčių pakilus upėse vandens lygiui iki pavojingos ribos. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo išspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus.
5.	„Uragano pavojus“	Balsu skelbiamas signalas, išspėjantis apie artėjantį hidrometeorologinį reiškinį, galintį sukelti ekstremaliąją situaciją. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo išspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus.
6.	„Oro pavojus“	Balsu skelbiamas signalas, išspėjantis apie tiesioginę priešų užpuolimo grėsmę. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo išspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus.
7.	„Perspėjimo sistemos patikrinimas“	Balsu skelbiamas signalas, išspėjantis apie vykdomą perspėjimo sistemos patikrinimą. Šis signalas skelbiamas taip pat ir kai įvyksta nesankcionuotas sirenų įjungimas. Jis skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo išspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, regioninius ir vietinius transliuotojus.

„**Dėmesio visiems**“ – perspėjamasis garsinis signalas, kuris skelbiamas įjungiant elektros sirenas, objektų garsinius signalus ir kitas signalines priemones. Juo darbuotojai ir gyventojai perspėjami, kad būtina išjungtų radiją ar televizorių, kur bus transliuojamas skubus civilinės saugos signalas arba žodinis pranešimas apie susidariusią ekstremalią padėtį ir pateikiami konkretūs nurodymai, kaip elgtis. Priklausomai nuo įvykio masto, signalas skelbiamas ūkio subjektų vadovų ir miestų, rajon savivaldybių sprendimu. Jeigu nelaimė didelio masto, šį signalą gali paskelbti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – PAGD prie VRM).

„**Cheminis pavojus**“ – skelbiamas, kai kyla tiesioginis cheminės taršos pavojus arba jau nustatyta vietovės tarša pavojingosiomis medžiagomis. Šis signalas taip pat skelbiamas per visuomenės informavimo priemones (radiją, televiziją). Tekstas kartojamas tris kartus. Skelbiamas pavojingų objektų vadovų, miesto, rajonų savivaldybių arba PAGD prie VRM sprendimu, priklausomai nuo pavojaus (ekstremalios situacijos) masto. Gyventojams ir darbuotojams būtina atsiminti, kad cheminių medžiagų yra lengvesnių ir sunkesnių už orą. Jeigu gyventojams ar darbuotojams būtų pasiūlyta pasitraukti iš užterštos teritorijos ar rajono, būtina užsidėti individualiąsias apsaugos priemones ir eiti nurodyta kryptimi, o jeigu kryptis nenurodyta, eiti statmenai vėjo kryptčiai.

„**Radiacinis pavojus**“ – skelbiamas kilus tiesioginei vietovės radioaktyviosios taršos grėsmei arba nustačius tokią taršą. Signalas gali būti paskelbtas panaudojant automatizuotą perspėjimo sistemą, radiją ir televiziją. Signalas tekstas ir konkretūs nurodymai, kaip elgtis kartojami tris kartus. Skelbiamas miestų, rajonų savivaldybių arba PAGD prie VRM.

„**Potvynio pavojus**“ – signalas apie potvynio grėsmę dėl polaidžio ar intensyvių liūčių upėse vandens lygiui pakilus iki pavojingos ribos. Jis kartu su reikalinga informacija perduodamas

per visuomenės informavimo priemones. Signalas skelbiamas apskričių viršininkų, miestų, rajonų savivaldybių ESVC vadovų ar PAGD prie VRM sprendimu. Potvyniai prognozuojami iš anksto. Hidrometeorologijos tarnyba apie numatomus vandens lygio pakilimus praneša rajonų, miestų savivaldybėms, kurios nustato galimo užtvindymo ribas ir praneša apie tai gyventojams. Tokiu būdu potvyniams galima pasiruošti iš anksto.

„Katastrofinis užtvindymas“ – katastrofinio užtvindymo grėsmės dėl galimos avarijos Kauno HE užtvankoje signalas. Jis skelbiamas Kauno miestui, Kauno, Šakių, Jurbarko ir Šilutės rajonų gyventojams, kuriems gresia tiesioginis užtvindymas. Signalas skelbiamas per visuomenės informavimo priemones, tekstas kartojamas tris kartus. Skelbiamas Kauno apskrities viršininko administracijos Civilinės saugos ir mobilizacijos departamento sprendimu.

„Uragano pavojus“ – skelbiamas artėjant pavojingam hidrometeorologiniam reiškiniui, kuris gali sukelti ekstremalią situaciją. Signalas kartu su reikalinga informacija perduodamas per visuomenės informavimo priemones, tačiau laiko šiuo atveju būna mažiau, negu kylant potvyniui. Skelbiamas Hidrometeorologijos tarnybos sprendimu.

„Oro pavojus“ – skelbiamas visiems gyventojams, kai kyla tiesioginė priešo užpuolimo grėsmė. Jis perduodamas visomis minėtomis visuomenės informavimo ir ryšių priemonėmis. Skelbiamas tik Krašto apsaugos ministerijos sprendimu.

„Oro pavojaus atšaukimas“ – skelbiamas visomis numatytomis priemonėmis visiems gyventojams, praėjus tiesioginio užpuolimo grėsmei ar pasibaigus antpuoliui. Signalas kartojamas tris kartus, po to gali būti perduodami papildomi nurodymai. Skelbiamas tik Krašto apsaugos ministerijos sprendimu.

Vadovaujantis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1-191 „Dėl perspėjimo sistemai keliamų reikalavimų, civilinės saugos signalų ir jų panaudojimo tvarkos aprašų patvirtinimo“ (Žin. 2010. Nr. 80-4202) mokykloje atsakingas už informacijos perdavimą ir priėmimą yra mokyklos vadovas.

Kai ekstremalios situacijos mastas viršija mokyklos ESVG galimybes pagal pateikiamą schemą, pranešama Šakių rajono savivaldybės civilinės saugos skyriui (civilinės saugos specialistui).

Informacija apie ekstremaliąją situaciją nustatytoms institucijoms perduodama NEDELSIANT pagal mokyklos perspėjimo apie įvykį schemą (Plano priedas Nr. 9; 43 l.).

6.2. Numatytų galimų pavojų, kurių rizikos lygis po atliktos galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės nustatytas kaip didelis arba labai didelis, likvidavimo ir jų padarinių šalinimo organizavimas ir koordinavimas.

Atlikus galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę, nustatyta pavojų tikimybė ir galimų padarinių mastas, kurie gali turėti įtakos mokyklos darbuotojų, mokyklos patalpose ir teritorijoje esančių žmonių gyvybei ar sveikatai, mokyklos veiklos tęstinumui.

Pavojai, kurių valdymas aprašomas mokyklos Ekstremaliųjų situacijų valdymo plane – gaisras.

6.2.1. Darbų organizavimas ir koordinavimas mokykloje gaisro atveju

Kilus mokykloje gaisrui darbuotojai turi:

1. Apie įvykį pranešti Bendrajam pagalbos centrui Tel. 112 (atsakingas: pirmas, pamatęs gaisrą, perspėjimo ir informavimo grandies vadovas);
2. Mokyklos vadovui nurodžius sukviesti mokyklos Ekstremaliųjų situacijų valdymo grupės (ESVG) pasitarimą (atsakingas: atsakingas už perspėjimą ir informavimą mokyklos ryšių ir informavimo grandies vadovas);
3. Skubiai iš incidento vietos evakuoti žmones (atsakinga: mokyklos viešosios tvarkos palaikymo ir evakavimo grandis);
4. Esant būtinumui organizuoti žmonių evakavimą iš mokyklos teritorijos (atsakinga: mokyklos viešosios tvarkos palaikymo ir evakavimo grandis);
5. Pradėti pirminius gaisro gesinimo darbus (atsakinga: mokyklos priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo grandis);
6. Sužeistiesiems suteikti pirmąją pagalbą ir, esant būtinybei, iškviešti medikus (atsakinga: mokyklos medicinos pagalbos teikimo grandis);

7. Dirbti priešgaisrinė gelbėjimo tarnybos incidento likvidavimo štabe (atsakingas: mokyklos priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo grandies vadovas);

8. Reikalui esant vykdyti mokyklos veiklos stabdymą (atsakingas: mokyklos vadovas).

9. Koordinuoti gaisro likvidavimo, gaisro pasekmių šalinimo, gelbėjimo ir kitus neatidėliotinus darbus (mokyklos ekstremaliųjų situacijų valdymo grupės vadovas, mokyklos ekstremaliųjų situacijų valdymo grupės koordinatorius).

Įstaigoje parengtas ir mokyklos vadovo patvirtintas veiksmų kilus gaisrui planas (Plano priedas Nr. 12;

61 l.), kuriuo mokyklos darbuotojai vadovausis kilus gaisrui.

6.3. Mokyklos vadovo ar jo įgalioto asmens veiksmai organizuojant ir koordinuojant gelbėjimo darbus įvykių metu ir jo priimtų sprendimų įgyvendinimas.

Gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai, atsižvelgiant į situacijos mastą, mokyklos vadovas inicijuos mokyklos ESVG sušaukimą ir pagal situaciją informuos Šakių rajono savivaldybės civilinės saugos skyrių ir Bendrąjį pagalbos centrą.

Gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai mokyklos teritorijoje ar netoliese esančiuose objektuose (teritorijose), mokyklos ESVG veikia pagal Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. gruodžio 8 d. įsakymu Nr. 1-341 „Dėl civilinės saugos rekomendacijų, kaip padėti gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai išvengti ar patirti kuo mažiau žalos, patvirtinimo“ (Žin.. 2010 Nr. 146-7508) patvirtintas rekomendacijas, kaip elgtis gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms.

Gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos atveju, mokyklos ESVG vadovas ar jo nurodymu mokyklos ESVG ryšių ir informavimo grandis, apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliają situaciją informuos Šakių rajono savivaldybės civilinės saugos skyrių ir Bendrąjį pagalbos centrą.

Įstaiga neturi fizinių, nei materialinių pajėgumų globalesnių ekstremaliųjų situacijų valdymui. Gresiant ar susidarius globalesnei ekstremaliajai situacijai mokyklos ESVG situacijos valdymą gali užtikrinti tik tam tikrą laiką iki kol ekstremaliosios situacijos valdymą perims savivaldybės civilinės saugos sistemos pajėgų specialiosios tarnybos.

Situacijos valdymą perėmus savivaldybės civilinės saugos sistemos pajėgų specialiosioms tarnyboms, mokyklos ESVG, pagal kompetenciją, padeda minėtoms institucijoms.

Gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai, atsižvelgiant į situacijos mastą, mokyklos vadovas inicijuos mokyklos ESVG sušaukimą ir kompetentingų civilinės saugos sistemos pajėgų iškvietimą, pagal mokyklos perspėjimo apie įvykį schemą (Plano priedas Nr. 8; 46 l.).

6.4. Materialinių išteklių telkimo gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, įvykiams likviduoti ir jų padariniams šalinti procedūros.

Mokyklos materialiniai ištekliai, kurie gali būti panaudoti gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, įvykiams likviduoti ir jų padariniams šalinti, nurodyti mokyklos materialinių išteklių žinyne (Plano priedas Nr. 4; 40 l.).

Mokyklos materialiniai ištekliai, kuriuos būtų galima panaudoti gresiančių ar susidariusių ekstremaliųjų situacijų atvejais, yra riboti.

6.5. Mokyklos ekstremaliųjų situacijų valdymo centro sušaukimas.

Vadovaujantis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. 1-134 „Dėl kriterijų ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, kurių vadovai turi organizuoti ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimą, derinimą ir tvirtinimą, ir ūkio subjektams, kurių vadovai turi sudaryti ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą, patvirtinimo“ (Žin., 2010. Nr. 46-2236). mokyklos ekstremaliųjų situacijų operacijų centro (ESOC) steigti nereikia. Gresiančių ar susidariusių ekstremaliųjų situacijų (įvykių) valdymui mokykloje yra sudaryta ekstremaliųjų situacijų valdymo grupė (ESVG), kuri veikia pagal mokyklos vadovo nurodymus ir nuostatus (Plano priedas Nr. 3; 34 l.).

Gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai (įvykiui)mokykloje, atsižvelgiant į situacijos mastą ir galimus padarinius, pavojų mokyklos darbuotojų ir mokyklos patalpose ir (ar) teritorijoje

esančių žmonių sveikatai ir (ar) gyvybei, vadovo nurodymu sušaukiama mokyklos ESVG.

Mokyklos ESVG sušaukiama pagal mokyklos ESVG sąšaukos schemą (Plano priedas Nr. 10; 48 l.).

6.6. Veiksmai, kuriais siekiama palaikyti ir (ar) atkurti mokyklos veiklą po įvykusio įvykio.

Mokyklos veikla gresiančios ir (ar) susidariusios ekstremaliosios situacijos (įvykio) metu yra stabdoma. Veiklos atnaujinimas galimas tik likvidavus ekstremaliosios situacijos padarinius ir (ar) užtikrinus mokyklos darbuotojų, mokyklos patalpose ir (ar) teritorijoje esančių žmonių saugumą.

Sprendimą apie veiklos atnaujinimo galimybę priima mokyklos vadovybė, gavusi kompetentingų institucijų patvirtinimą, kad veiklos atnaujinimas nekelia pavojaus mokyklos darbuotojams, mokyklos patalpose ir teritorijoje esantiems žmonėms ir aplinkai.

Ekstremaliosios situacijos padarinių likvidavimui mokyklos yra suformuota speciali ESVG techninė ir aprūpinimo grandis, kuri vykdydama mokyklos vadovybės ir mokyklos ESVG vadovo ir koordinatoriaus nurodymus:

- koordinuoja ir vykdo ekstremaliosios situacijos padarinių šalinimo darbus;
- sprendžia su ekstremaliosios situacijos padarinių likvidavimu ir prevencija susijusius techninius klausimus;
- kompetencijos ribose koordinuoja mokyklos ESVG aprūpinimą techninėmis priemonėmis, reikalingomis šalinant ekstremaliosios situacijos padarinius ir vykdant gelbėjimo darbus;
- vykdo mokyklos ESVG vadovo sprendimus specialiaisiais techniniais ir aprūpinimo klausimais.

6.7. Mokyklos prevencijos priemonių planas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010m. liepos 14 d. nutarimu Nr. 1028 (Žin., 2010, Nr. 87-4585) mokykloje parengtas ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių planas (Plano priedas Nr. 14; 68 l.).

VII. SAVIVALDYBĖS EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANE NURODYTŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMO ORGANIZAVIMAS

7.1. Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nurodyto ūkio subjekto, kitos mokyklos, kurių turimų materialinių išteklių teikimas ekstremaliųjų situacijų atvejais yra tikslingas, užduotys.

Šakių „Varpo“ mokykla Šakių rajono savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nėra įtraukta, kaip ūkio subjektas, kurio turimų materialinių išteklių teikimas yra tikslingas ekstremaliųjų situacijų atvejais.

Kitokių užduočių, susijusių su reagavimu gresiančių ir (ar) susidariusių ekstremaliųjų situacijų atvejais, šalinant ekstremaliųjų situacijų padarinius, savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nėra numatyta.

7.2. Veiksmai, gavus savivaldybės administracijos direktoriaus rašytinį reikalavimą dėl sutarčių dėl savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nurodytų užduočių vykdymo ir (ar) turimų materialinių išteklių teikimo.

Gavus savivaldybės administracijos direktoriaus rašytinį reikalavimą dėl įstaigoje turimų materialinių išteklių teikimo, mokyklos vadovybė sprendžia dėl išteklių teikimo savivaldybės reikmėms, vadovaujantis LR Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. 1107 „Dėl materialiniu ištekliu teikimo ir kompensavimo už i u teikimą tvarkos aprašo ir valstybės paramos už žalą, patirta dėl ekstremaliosios situacijos, teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin. 2010, Nr. 90-4765).

VIII. PRIEDAI

Plano priedas Nr. 1

ŠAKIŲ „VARPO“ MOKYKLOS GALIMŲ PAVOJŲ IR EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ RIZIKOS ANALIZĖ

1 lentelė. Nustatytų galimų pavojų apibūdinimas

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Nustatyto galimo pavojaus padarinių (poveikio) zona ir galimas pavojaus išplitimas (nurodomos konkrečios ūkio subjekto, kitos mokyklos vietos)	Galimo pavojaus kilimo priežastys
1.	Gamtinis įvykis – labai smarkus vėjas, uraganas, škvalas	Savivaldybės, mokyklos teritorija, kelias į įstaiga ir namo	Gamtinio pobūdžio Hidrometeorologinis reiškinys (stichinis meteorologinis reiškinys)
2.	Pavojinga ar ypač pavojinga užkrečiamoji liga – vieno žmogaus ar žmonių grupės susirgimas pavojinga ar ypač pavojinga užkrečiamąja liga [4] ir nustatomas bent vienas susirgimo atvejis	Savivaldybės, mokyklos teritorija	Gamtinio pobūdžio Žmonių ligos
3.	Teroro aktas	Šalies, savivaldybės, mokyklos teritorija	Socialinio pobūdžio įvykis, susijęs su nusikalstamąja ir teroristine veikla
4.	Gaisras	Savivaldybės, mokyklos teritorija	Kitas ekstremalusis įvykis gaisras
5.	Įvykis vandens tiekimo ūkio subjekte, įrenginyje, tinkluose – vandens tiekimo nutraukimas	Savivaldybės, mokyklos teritorija	Vandens tiekimo vartotojams sutrikimas
6.	Įvykis šilumos ūkio objekte, įrenginyje, tinkluose – šilumos tiekimo nutraukimas šildymo sezono metu	Savivaldybės, mokyklos teritorija	Šilumos energijos tiekimo vartotojams sutrikimas
7.	Įvykis elektros ūkio subjekte, įrenginyje, tinkluose – elektros energijos tiekimo nutraukimas	Savivaldybės, mokyklos teritorija	Elektros energijos tiekimo vartotojams sutrikimas

NUORODOS Į TEISĖS AKTUS

[1] Statybos techninis reglamentas STR 1.04.02:2004 „Inžineriniai geologiniai (geotechniniai) tyrimai“, patvirtintas aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 703 (Žin., 2004, Nr. 25-779).

[2] Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymas (Žin., 1996, Nr. 119-2771).

[3] Statybos techninis reglamentas STR 1.04.03:2004 „Inžineriniai geologiniai tyrimai Šiaurės Lietuvos karstiniame rajone“, patvirtintas aplinkos ministro 2004 m. lapkričio 18 d. įsakymu Nr. D1-596 (Žin., 2004, Nr. 172-6353).

[4] Pavojingų ir ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų, dėl kurių ligoniai, asmenys, įtariami, kad serga pavojingomis ar ypač pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis, asmenys, turėję sąlytį, ar šių ligų sukėlėjų nešiotojai turi būti hospitalizuojami, izoliuojami, tiriami ir (ar) gydomi privalomai, sąrašas, patvirtintas sveikatos apsaugos ministro 2002 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. 278 (Žin., 2002, Nr. 62-2527).

[5] Gyvulių ir kitų gyvūnų užkrečiamųjų ligų, dėl kurių gyvuliai ir kiti gyvūnai turi būti priverstinai paskersti arba sunaikinti, gyvūniniai produktai arba žaliavos - nukenksminti arba sunaikinti, o savininkų patirti nuostoliai kompensuojami ir apmokamos ligos židinio likvidavimo išlaidos, sąrašas,

patvirtintas Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2001 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. 465 (Žin., 2001, Nr. 96-3410; 2003, Nr. 9-332).

[6] Kenksmingų organizmų, kuriuos draudžiama įvežti į visas Europos Sąjungos valstybes nares ir Lietuvos Respubliką bei jose platinti, ir kenksmingų organizmų, kuriuos draudžiama įvežti į tam tikras saugomas zonas ir jose platinti, sąrašas, patvirtintas žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 3D-264 (Žin., 2003, Nr. 81-3712).

[7] Lietuvos higienos norma HN 73:2001 „Pagrindinės radiacinės saugos normos“, patvirtinta sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. 663 (Žin., 2002, Nr. 11-388).

[8] Pramoninių avarijų prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 17 d. nutarimu Nr. 966 (Žin., 2004, Nr. 130-4649; 2008, Nr. 109-4159).

[9] Lietuvos higienos norma HN 23:2007 „Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai“, patvirtinta sveikatos apsaugos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. V-827/A1-287 (Žin., 2007, Nr. 108-4434).

[10] Lietuvos higienos norma HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios aplinkos ore“, patvirtinta sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. V-362 (Žin., 2007, Nr. 55-2162).

[11] Aplinkos oro užterštumo normos, patvirtintos aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 591/640 (Žin., 2001, Nr. 106-3827).

[12] Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas (Žin., 2004, Nr. 69-2382).

[13] Ozono aplinkos ore normos ir vertinimo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2002 m. spalio 17 d. įsakymu Nr. 544/508 (Žin., 2002, Nr. 105-4731).

[14] Lietuvos higienos norma HN 60:2004 „Pavojingų cheminių medžiagų didžiausios leidžiamos koncentracijos dirvožemyje“, patvirtinta sveikatos apsaugos ministro 2004 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. V-1 14 (Žin., 2004, Nr. 41-1357).

[15] Teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal Nacionalinius kriterijus, sąrašas ir ribinės aplinkos oro užterštumo vertės, patvirtinti aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2000 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 471/582 (Žin., 2000, Nr. 100-3185; 2007, Nr. 67-2627).

[16] Mažiau palankių ūkininkauti vietovių nustatymo tvarka ir mažiau palankios ūkininkauti vietovės, patvirtintos žemės ūkio ministro 2004 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 3D-72 (Žin., 2004, Nr. 34-1111).

[17] Lietuvos Respublikos baudžiamasis kodeksas (Žin., 2000, Nr. 89-2741).

[18] Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymas (Žin., 1998, Nr. 115-3230; 2004, Nr. 163-5941).

[19] Statybos techninis reglamentas STR 1.01.06:2002 „Ypatingi statiniai“, patvirtintas aplinkos ministro 2002 m. balandžio 16 d. įsakymu Nr. 184 (Žin., 2002, Nr. 43-1639).

[20] 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyva 2008/114/EB dėl Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymo ir priskyrimo jiems bei būtinybės gerinti jų apsaugą vertinimo (*Oficialusis leidinys L: 2008-12-23 Nr. 345*).

[21] Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymas (Žin., 2002, Nr. 112-4982).

[22] Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatymas (Žin., 2002, Nr. 64-2575).

RIZIKOS VERTINIMAS

Nustatomi galimų pavojų tikimybė ir galimi padariniai (poveikis). Kiekvieno nustatyto galimo pavojaus tikimybė (T) vertinama balais pagal galimo pavojaus tikimybės įvertinimo kriterijus (2 lentelė). Galimo pavojaus tikimybės vertinimas įrašomas į 8 lentelės 3 skiltį.

2 lentelė. Galinio pavojaus tikimybės (T) įvertinimo kriterijai

Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas	Galimo pavojaus tikimybės lygis	Vertinimo balai
Gali įvykti dažniau negu kartą per metus	labai didelė tikimybė	5
Gali įvykti kartą per 1-10 metų	didelė tikimybė	4
Gali įvykti kartą per 10-50 metų	vidutinė tikimybė	3
Gali įvykti kartą per 50-100 metų	maža tikimybė	2
Gali įvykti rečiau negu kartą per 100 metų	labai maža tikimybė	1

Nustačius galimo pavojaus tikimybę (T), analizuojami jo padariniai (poveikis) (P). Įmonės teritorijose ar savivaldybėje:

- gyventojų gyvybei ir sveikatai (P1);
- turtui ir aplinkai (P2);
- būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms (P3).

Nustatomas galimas nukentėjusiųjų, žuvusiųjų, sužeistų, evakuotinių gyventojų skaičius. Šie duomenys įrašomi į 3 lentelės 2 skiltį.

Nustatomi objektai, kuriuose yra pažeidžiamos visuomenės socialinės grupės ir pažeidžiamų grupių skaičius. Šie duomenys įrašomi į 3 lentelės 3 skiltį.

Nustatomi ir 4 bei 5 lentelėse aprašomi pažeidžiami ekonominės veiklos sektoriai, galimi padariniai (poveikis) privačiam bei viešajam sektoriui ir numatomi nuostoliai, galima aplinkos tarša ir galimi padariniai (poveikis) aplinkai, numatomi nuostoliai. Įvertinami ir 6 lentelėje aprašomi galimi padariniai (poveikis) būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms ir jų numatoma trukmė.

3 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) gyventojų sveikatai ir gyvybei

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Galimų nukentėti gyventojų skaičius (žuvusių ir (ar) sužeistųjų, ir (ar) evakuotinių gyventojų) (balai P1)
1.	Gamtinis įvykis - labai smarkus vėjas, uraganas, škvalas	1
2.	Pavojinga ar ypač pavojinga užkrečiamoji liga - vieno žmogaus ar žmonių grupės susirgimas pavojinga ar ypač pavojinga užkrečiamąja liga [4] ir nustatomas bent vienas susirgimo atvejis	2
3.	Teroro aktas	2
4.	Gaisras	3
5.	Įvykis vandens tiekimo ūkio subjekte, įrenginyje, tinkluose - vandens tiekimo nutraukimas	2
6.	Įvykis šilumos ūkio objekte, įrenginyje, tinkluose - šilumos tiekimo nutraukimas šildymo sezono metu	2
7.	Įvykis elektros ūkio subjekte, įrenginyje, tinkluose - elektros energijos tiekimo nutraukimas	2

4 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) turtui

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Galimi padariniai, poveikis turtui	Numatomi nuostoliai € (balai P2)
1.	Gamtinis įvykis - labai smarkus vėjas, uraganas, škvalas	nereikšmingas	1
2.	Pavojinga ar ypač pavojinga užkrečiamoji liga - vieno žmogaus ar žmonių grupės susirgimas pavojinga ar ypač pavojinga užkrečiamąja liga [4] ir nustatomas bent vienas susirgimo atvejis	nereikšmingas	1
3.	Teroro aktas	nereikšmingas	1
4.	Gaisras	didelis	3
5.	Įvykis vandens tiekimo ūkio subjekte, įrenginyje, tinkluose - vandens tiekimo nutraukimas	nereikšmingas	1
6.	Įvykis šilumos ūkio objekte, įrenginyje, tinkluose - šilumos tiekimo nutraukimas šildymo sezono metu	nereikšmingas	1
7.	Įvykis elektros ūkio subjekte, įrenginyje, tinkluose - elektros energijos tiekimo nutraukimas	nereikšmingas	1

5 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) aplinkai

*Numatomi nuostoliai gamtai finansine išraiška nebus vertinami. Susidarę realūs nuostoliai gamtinei aplinkai bus skaičiuojami pagal Aplinkos ministerijos patvirtintas padarytos žalos gamtinei aplinkai skaičiavimo metodus.

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Galima tarša			Galimi padariniai (poveikis) gamtinei aplinkai	Numatomi nuostoliai €
		Oro	Paviršinio ir (ar) požeminio vandens	Grunto		
1.	Gamtinis įvykis – labai smarkus vėjas, uraganas, škvalas	nėra	nėra	nėra	nežymus	1
2.	Pavojinga ar ypač pavojinga užkrečiamoji liga – vieno žmogaus ar žmonių grupės susirgimas pavojinga ar ypač pavojinga užkrečiamąja liga [4] ir nustatomas bent vienas susirgimo atvejis	nėra	nėra	nėra	nėra	1
3.	Teroro aktas	nėra	nėra	nėra	nežymus	1
4.	Gaisras	nežymus	nėra	nėra	nežymus	1
5.	Įvykis vandens tiekimo ūkio subjekte, įrenginyje, tinkluose – vandens tiekimo nutraukimas	nėra	nėra	nėra	nėra	1
6.	Įvykis šilumos ūkio objekte, įrenginyje, tinkluose – šilumos tiekimo nutraukimas šildymo sezono metu	nėra	nėra	nėra	nėra	1
7.	Įvykis elektros ūkio subjekte, įrenginyje, tinkluose – elektros energijos tiekimo nutraukimas	nėra	nėra	nėra	nėra	1

* Konkretūs nuostoliai gali būti apskaičiuojami pagal Aplinkos ministerijos žalų aplinkai skaičiavimo metodikas. Numatomos žalos skaičiavimo metodikų nėra

6 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) veiklos tęstinumui

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Galimi padariniai (poveikis) veiklos tęstinumui	Galimų padarinių (poveikio) trukmė (valandomis arba paromis) (balais P3)
1.	Gamtinis įvykis - labai smarkus vėjas, uraganas, škvalas	nereikšmingas	1
2.	Pavojinga ar ypač pavojinga užkrečiamoji liga – vieno žmogaus ar žmonių grupės susirgimas pavojinga ar ypač pavojinga užkrečiamąja liga [4] ir nustatomas bent vienas susirgimo atvejis	nereikšmingas	1
3.	Teroro aktas.	didelis	3
4.	Gaisras.	labai didelis	4
5.	Įvykis vandens tiekimo ūkio subjekte, įrenginyje, tinkluose – vandens tiekimo nutraukimas	ribotas	2
6.	Įvykis šilumos ūkio objekte, įrenginyje, tinkluose – šilumos tiekimo nutraukimas šildymo sezono metu	ribotas	2
7.	Įvykis elektros ūkio subjekte, įrenginyje, tinkluose – elektros energijos tiekimo nutraukimas	ribotas	2

7. lentelė. Galimų padarinių (poveikio) įvertinimo kriterijai

Galimų padarinių (poveikio) žmonių gyvybei ir sveikatai (P1) įvertinimas	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
Žuvusiųjų, sužeistųjų ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia	nereikšmingas	1
Sužaloti 1-5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	ribotas	2
Žuvo ne daugiau kaip 5 gyventojai ir (ar) sužalota nuo 5 iki 10 gyventojų, ir (ar) nuo 300 iki 500 gyventojų evakuota	didelis	3
Žuvo ne daugiau kaip 20 gyventojų ir (ar) nuo 10 iki 100 gyventojų; sunkiai sužalota, ir (ar) nuo 500 iki 1000 gyventojų evakuota	labai didelis	4
Žuvo daugiau nei 20 gyventojų ir (ar) sužalota daugiau nei 100	katastrofinis	5
Galimų padarinių (poveikio) turtui ir aplinkai (P2) įvertinimas, tūkst. €	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – mažiau nei 5 – proc. turto vertės	nereikšmingas	1
Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – nuo 5 iki 10 proc. turto vertės	ribotas	2
Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – nuo 10 iki 30 proc. turto vertės	didelis	3
Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – nuo 30 iki 40 proc. turto vertės	labai didelis	4
Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – daugiau kaip 40 proc. turto vertės	katastrofinis	5
Galimų padarinių (poveikio) veiklos tęstinumui (P3) įvertinimas	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
Kai veikla sutrikdoma iki 6 valandų	nereikšmingas	1
Kai veikla sutrikdoma nuo 6 iki 24 valandų	ribotas	2
Kai veikla sutrikdoma nuo 1 iki 3 parų	didelis	3
Kai veikla sutrikdoma nuo 3 iki 30 parų	labai didelis	4
Kai veikla sutrikdoma daugiau kaip 30 parų	katastrofinis	5

8. lentelė. Galimų pavojų rizikos įvertinimas

Eil. Nr.	Galimas pavojus	Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas balais	Galimų padarinių (poveikio) (P) įvertinimas balais			Rizikos lygio (R) nustatymas			Bendras rizikos lygis (R) R=R1+R2+R3
			Galimi padariniai (poveikis) gyventojų gyvybei ir sveikatai (P1)	Galimi padariniai (poveikis) turtui ir aplinkai (P2)	Galimi padariniai (poveikis) veiklos tęstinumui (P3)	Galimo pavojaus rizikos gyventojų gyvybei ir sveikatai lygis (R1) R1=TxPI	Galimo pavojaus rizikos turtui ir aplinkai lygis (R2) R2=TxP2	Galimo pavojaus rizikos veiklos tęstinumui lygis (R3) R3=TxP3	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Gamtinis įvykis - labai smarkus vėjas, uraganas, škvalas.	4	1	1	1	4	4	4	12
2.	Pavojinga ar ypač pavojinga užkrečiamoji liga – vieno žmogaus ar žmonių grupės susirgimas pavojinga ar ypač pavojinga užkrečiamąja liga [4] ir nustatomas bent vienas susirgimo atvejis.	3	2	1	1	6	3	3	12
3.	Teroro aktas.	3	2	1	3	6	3	9	18
4.	Gaisras.	4	3	3	4	12	12	16	40
5.	Įvykis vandens tiekimo ūkio subjekte, įrenginyje, tinkluose – vandens tiekimo nutraukimas.	4	2	1	2	8	4	8	20
6.	Įvykis šilumos ūkio objekte, įrenginyje, tinkluose – šilumos tiekimo nutraukimas šildymo sezono metu.	4	2	1	2	8	4	8	20
7.	Įvykis elektros ūkio subjekte, įrenginyje, tinkluose – elektros energijos tiekimo nutraukimas.	4	2	1	2	8	4	8	20

RIZIKOS LYGIO IR JOS PRIIMTINUMO NUSTATYMAS

Nustatytų galimų pavojų rizikos lygis apskaičiuojamas pagal formulę: $R = T \times P$ (R- rizika, T-tikimybė).

P-padariniai (poveikis). Gautos reikšmės įrašomos į 8 lentelės 7, 8 ir 9 skiltis:

- galimo pavojaus rizikos gyventojų gyvybei ir sveikatai lygis (R1);
- galimo pavojaus rizikos turtui ir aplinkai lygis (R2);
- galimo pavojaus rizikos būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms lygis (R3).

Naudojantis 9 lentele, pagal nustatytų galimų pavojų tikimybės ir galimų padarinių (poveikio) balus (8 lentelės 3, 4, 5 ir 6 skiltys) nustatomas kiekvieno galimo pavojaus rizikos (R1, R2, R3) lygis: labai didelis, didelis, vidutinis arba priimtinas, kuris įrašomas į 8 lentelės 7, 8, 9 skiltis. 8 lentelės 10 skiltyje įrašomas bendras rizikos lygis, kuris gaunamas sudėjus R1, R2 ir R3 reikšmes.

9. lentelė Rizikos lygio (R) nustatymas

Galimo pavojaus tikimybė	5					
	4					
	3					
	2					
	1					
		1	2	3	4	5
	Galimi padariniai (poveikis)					

Žalia – priimtina rizika
Geltona – vidutinė rizika
Oranžinė – didelė rizika
Raudona – labai didelė rizika

Nustačius labai didelę, didelę ar vidutinę riziką, šių galimų pavojų rizikos mažinimo priemonės numatomos Šakių „Varpo“ mokyklos ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių plane.

Nustačius labai didelę ar didelę riziką galimų pavojų valdymas yra aprašytas Šakių „Varpo“ mokyklos ekstremaliųjų situacijų valdymo plane.

Nustačius priimtina riziką, šių galimų pavojų valdymas įvertinamas rizikos analizės peržiūros metu.

Savivaldybėje esančių civilinės saugos sistemos pajėgų* savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo ar darbuotojo, atsakingo už civilinės saugos funkcijų vykdymą, kontaktiniai duomenys

1. lentelė. Šakių „Varpo“ mokyklos administracijos darbuotojų sąrašas ir kontaktai

Eil. Nr.	Mokykla	Pareigos	Vardas, pavardė	Telefono Nr.
1.	Šakių „Varpo“ mokykla	Direktorius	Mindaugas Venckūnas	8 686 57576
2.	Šakių „Varpo“ mokykla	Direktoriaus pavaduotoja ugdymui	Vilma Frančiakienė	8 610 15133
3.	Šakių „Varpo“ mokykla	Direktoriaus pavaduotoja ugdymui	Inta Sakienė	8 614 01931
4.	Šakių „Varpo“ mokykla	Direktoriaus pavaduotojas ugdymui	Darius Šlėderis	8 682 34410
5.	Šakių „Varpo“ mokykla	Direktoriaus pavaduotoja ūkio reikalams	Daiva Staugaitienė	8 685 77862
6.	Šakių „Varpo“ mokykla	Registru tvarkytoja	Lina Vilkauskienė	8 624 44473
7.	Šakių „Varpo“ mokykla	Raštinės vedėja	Roma Laurinaitienė	8 615 83762

2. lentelė. Šakių „Varpo“ mokyklos Ekstremaliųjų situacijų valdymo grupės narių sąrašas ir kontaktai

Eil. Nr.	Mokykla	Pareigos	Vardas, pavardė	Namų adresas	Telefono Nr.
1.	Ekstremalių situacijų valdymo grupės vadovas	Mokyklos direktorius	Mindaugas Venckūnas	Šakių r. Lukšiai, Nemuno g. 7	8 644 24088
2.	Ekstremalių situacijų valdymo grupės koordinatorius	Direktoriaus pavaduotoja ūkio reikalams	Daiva Staugaitienė	Šakiai, Šiaurės g. 21	8 685 77862
3.	Ryšių ir informavimo grandis	Grandies vadovas	Vilma Frančiakienė	Šakiai, V. Grybo 23	8 610 15133

4.	Ryšų ir informavimo grandis	Grandies narys	Roma Laurinaitienė	Šakių r., Išdagai, Beržų g. 7.	8 615 83762
5.	Priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo grandis	Grandies vadovas	Gintautas Balaševičius	Šakiai, Vytauto 21-21.	8 686 41548
6.	Priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo grandis	Grandies narys	Jonas Vaškys	Šakiai, Jaunystės takas 4-28.	8 682 34408
7.	Viešosios tvarkos palaikymo ir evakavimo grandis	Grandies vadovas	Inta Sakienė	Šakiai, J. Basanavičiaus 4-4	8 614 01931
8.	Viešosios tvarkos palaikymo ir evakavimo grandis	Grandies narys	Darius Šlėderis	Sakių r., Giedručiai, Giedručių g. 36.	8 682 34410
9.	Medicininės pagalbos teikimo grandis	Grandies vadovas	Jolita Gražauskienė	Sakių r., Lukšiai, Beržų g. 18.	8 673 78665
10.	Medicininės pagalbos teikimo grandis	Grandies narys	Astra Ilgūnaitienė	Šakių r., Bizieriai, Ežero g. L	8 610 39407
11.	Speciali techninė ir aprūpinimo grandis	Grandies vadovas	Algirdas Ulinskas	Šakių r., Lukšių šen. Plėgų km.	8 611 52276
12.	Speciali techninė ir aprūpinimo grandis	Grandies narys	Edmundas Juodaitis	Šakiai, Griškabūdžio g. 30- 6.	8 612 26573

3. lentelė. Šakių rajono savivaldybės civilinės saugos specialisto kontaktiniai duomenys

Pareigos	Vardas, pavardė	Telefonas	El. paštas
Civilinės saugos specialistas	Ričardas Stepaitis	8 345 60757	ricardas.stepaitis@sakiai.lt

ŠAKIŲ „VARPO“ MOKYKLA

PATVIRTINTA
 Šakių „Varpo“ mokyklos direktoriaus
 2023 m. lapkričio 6 d. įsakymu Nr. V-80

EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO GRUPĖS SUDĖTIS

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Pareigos	Parašas
1.	Mindaugas Venckūnas	Ekstremalių situacijų valdymo grupės vadovas	
2.	Daiva Staugaitienė	Ekstremalių situacijų valdymo grupės koordinatorius	
3.	Vilma Frančiakienė	Ryšių ir informavimo grandies vadovas	
4.	Roma Laurinaitienė	Ryšių ir informavimo grandies narė	
5.	Gintautas Balaševičius	Priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo grandies vadovas	
6.	Jonas Vaškys	Priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo grandies narys	
7.	Inta Sakienė	Viešosios tvarkos palaikymo ir evakavimo grandies vadovas	
8.	Darius Šlėderis	Viešosios tvarkos palaikymo ir evakavimo grandies narys	
9.	Jolita Gražinskienė	Medicininės pagalbos teikimo grandies vadovas	
10.	Astra Ilgūnaitienė	Medicininės pagalbos teikimo grandies narys	
11.	Algirdas Ulinskas	Specialios techninės ir aprūpinimo grandies vadovas	
12.	Edmundas Juodaitis	Specialios techninės ir aprūpinimo grandies narys	

ŠAKIŲ „VARPO“ MOKYKLOS EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO GRUPĖS NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Mokyklos ekstremaliųjų situacijų valdymo grupės nuostatai (toliau – Nuostatai) nustato mokyklos ekstremaliųjų situacijų valdymo grupės (toliau – ESGV) tikslus, uždavinius ir funkcijas, sudarymo, darbo organizavimo ir sušaukimo tvarką.

Mokyklos ESGV savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, kitais civilinę saugą reglamentuojančiais teisės aktais.

Mokyklos ESGV steigia ir jos nuostatus tvirtina mokyklos vadovas.

Nuostatuose vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme (Žin., 1998, Nr. 115-3230; 2009, Nr. 159-1207) ir kituose teisės aktuose.

II. EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO GRUPĖS VEIKLOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR FUNKCIJOS

Pagrindiniai mokyklos ESGV veiklos tikslai – vykdyti ekstremaliųjų situacijų prevenciją, užtikrinti mokyklos vadovo priimtų sprendimų įgyvendinimą, organizuoti ir koordinuoti įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimą, padarinių šalinimą, darbuotojų, moksleivių ir lankytojų evakavimą, gelbėjimą, mokyklos turto gelbėjimą.

Mokyklos ESGV uždaviniai:

- užtikrinti mokyklos vadovo priimtų sprendimų įgyvendinimą;
- pagal kompetenciją organizuoti ir koordinuoti įvykio, ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos likvidavimą, padarinių šalinimą, darbuotojų ir turto gelbėjimą.
- stiprinti mokyklos pasirengimą ekstremalioms situacijoms;

teikti pagalbą savivaldybės civilinės saugos sistemos pajėgoms, gelbėjimo tarnyboms, kitoms valstybės institucijoms, šalinant ekstremalių situacijų padarinius. Mokyklos ESGV, vykdydama jai pavestus uždavinius, atlieka šias funkcijas:

- pagal kompetenciją įgyvendina savivaldybės ESK ir ESOC sprendimus ekstremaliųjų situacijų prevencijos klausimais;
- pagal kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją apie įvykį, ekstremalių įvykį, gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, prognozuoja jų eigą ir mastą, numato civilinės saugos priemones ir gelbėjimo veiksmus;
- keičiasi informacija su civilinės saugos sistemos subjektais, savivaldybės ESK ir ESOC, analizuodama, vertindama įvykio, ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos eigą;
- atlieka kitas teisės aktų nustatytas su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

III. EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO GRUPĖS SUDARYMAS IR DARBO ORGANIZAVIMAS

Mokyklos ESGV sudaro:

- Mokyklos ESGV vadovas;
- Mokyklos ESGV koordinatorius (-ai);
- Mokyklos ESGV civilinės saugos grandys:
  - ryšių ir informavimo grandis;
  - priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo grandis;
  - viešosios tvarkos palaikymo ir gelbėjimo grandis;
  - medicininės pagalbos teikimo grandis;
  - speciali techninė ir aprūpinimo grandis.

Mokyklos ESGV vadovas, gresiant ekstremaliajai situacijai arba jai susidarius,

ekstremaliosios situacijos atveju prašant pagalbos savivaldybei, sušaukia mokyklos ESGV ir organizuoja mokyklos ESGV darbą. Susidarius situacijai, kai mokyklos ESGV vadovas turi sušaukti mokyklos ESGV, grupės nariai turi susirinkti nedelsdami, o ne darbo metu, poilsio ir švenčių dienomis kaip galima greičiau.

Mokyklos ESGV vadovo funkcijos:

- susidarius ar gresiant ekstremaliajai situacijai, sušaukia mokyklos ESGV;
- vadovauja mokyklos ESGV darbui ir atsako už jai pavestų funkcijų vykdymą;
- vykdo kitas teisės aktų nustatytas funkcijas;
- koordinuoja mokyklos ESGV civilinės saugos grandžių (toliau grandžių) darbą;
- organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja ekstremalių situacijų valdymo grupei priskirtų uždavinių ir funkcijų atlikimą.

Mokyklos ESGV koordinatoriaus funkcijos:

- koordinuoja mokyklos ESGV civilinės saugos grandžių veiksmus;
- pagal kompetenciją koordinuoja visų civilinės saugos sistemos pajėgų, dalyvaujančių likviduojant ekstremalų įvykį ar ekstremaliąją situaciją ir šalinant jų padarinius ekstremaliosios situacijos židinyje, veiksmus, iki paskiriamas ekstremaliosios situacijos valdymo vadovas;
- pagal kompetenciją teikia savivaldybės ESK ir ESOC vadovui pasiūlymus dėl gresiančiai ar susidariusiai ekstremaliajai situacijai valdyti ir padariniams šalinti reikalingų priemonių ir veiksmų.
- Mokyklos ESGV koordinatorius yra pavaldus ir atskaitingas mokyklos ESGV vadovui.

Ryšių ir informavimo grandies funkcijos ekstremalios situacijos atveju:

- ruošia darbui visas ryšių priemones, kurias mokyklos ESGV planuoja naudoti esant ekstremaliai situacijai, kad būtų užtikrinamas operatyvus valdymo grupės parengimas;
- koordinuoja ryšių perdavimo veiksmus ir keičiasi informacija su kitų institucijų civilinės saugos sistemos subjektais;
- organizuoja, analizuoja ir vertina informaciją ir duomenis apie įvykį, ekstremalų įvykį ar ekstremaliąją situaciją;
- gavus pranešimą (signalą) apie susidariusią ekstremaliąją situaciją, patikslina gautą informaciją ir nedelsiant informuoja mokyklos vadovą;
- surinktą, išanalizuotą ir įvertintą informaciją apie įvykį, ekstremalų įvykį ar ekstremaliąją situaciją, suderinusi su mokyklos ESGV koordinatoriumi, perduoda mokyklos ESGV vadovui;
- perduoda mokyklos ESGV vadovo sprendimus ir kitą būtiną informaciją civilinės saugos sistemos pajėgoms ir kitiems civilinės saugos sistemos subjektams;
- užtikrina mokyklos darbuotojų, mokyklos patalpose ir teritorijoje esančių žmonių perspėjimą ir informavimą visais ekstremalių situacijų, galinčių turėti įtakos jų sveikatai ir saugai, atvejais;
- dokumentuoja ir fiksuoja bet kokią gautą ir perduotą informaciją mokyklos civilinės saugos organizavimo ir ekstremalių situacijų valdymo klausimais;
- užtikrina mokyklos ESGV grandžių ryšio palaikymą ekstremalių situacijų atveju su kitomis ekstremalių situacijų valdymo institucijomis;
- palaiko nuolatinį ryšį tarp mokyklos ESGV vadovo, koordinatoriaus, civilinės saugos grandžių vadovų, narių, kitų civilinės saugos sistemos subjektų;
- kaupia informaciją ir ruošia pranešimus visuomenei ir žiniasklaidai ekstremalaus įvykio mokyklos patalpose ar teritorijoje, atveju;
- ekstremalių situacijų atveju vykdo sukonkretintas ir papildomas užduotis, pavestas mokyklos ESGV vadovo.

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo grandis:

- pagal kompetenciją teisės aktų nustatyta tvarka vykdo ekstremaliųjų situacijų prevenciją;
- įvertina susidariusią situaciją ir suderinusi su mokyklos ESGV koordinatoriumi teikia mokyklos ESGV vadovui pasiūlymus dėl reikiamų išteklių panaudojimo, gresiančios ar susidariusios ekstremalios situacijos padariniams šalinti;
- organizuoja ir koordinuoja įvykio, ekstremaliojo įvykio ir ekstremalios situacijos likvidavimą, padarinių šalinimą, žmonių ir turto gelbėjimą bei evakavimą;
- koordinuoja veiksmus ir keičiasi informacija su civilinės saugos sistemos pajėgomis, sudaro ir tikslina evakavimo planus.

Viešosios tvarkos palaikymo ir evakavimo grandis:

- organizuoja ir vykdo mokyklos patalpose ir (ar) darželio teritorijoje esančių žmonių evakavimą ir turto gelbėjimą;
- suderinus su mokyklos ESGV vadovu, koordinatoriumi, nurodo evakuojamųjų žmonių išėjimo iš patalpų ir (ar) teritorijos kryptis ir rinkimosi vietą po evakuacijos;
- organizuoja ir kontroliuoja visapusišką evakavimo aprūpinimą;
- kontroliuoja evakavimo ir žmonių ir turto gelbėjimo procesą (nuo pasirengimo iki evakavimo ir žmonių bei turto gelbėjimo pabaigos);
- per mokyklos ESGV ryšių ir informavimo grandį informuoja mokyklos ESGV vadovą, koordinatorių apie mokyklos patalpose ir (ar) teritorijoje esančių žmonių evakavimo ir gelbėjimo eigą ir rezultatus;
- kontroliuoja patekimą į mokyklos teritorijoje esančią ekstremalaus įvykio zoną (teritoriją);
- Mokyklos teritorijoje palaiko viešąją tvarką;
- per mokyklos ESGV ryšių ir informavimo grandį keičiasi informacija su kitomis mokyklos ESGV grandimis.

Mokyklos ESGV viešosios tvarkos palaikymo ir evakavimo grandis pagal kompetenciją vykdo kitus mokyklos ESGV vadovo ir koordinatoriaus sprendimus, būtinus mokyklos ESGV vadovo priimtiems sprendimams ir (ar) kitiems mokyklos ESGV uždaviniams įgyvendinti.

Medicinos pagalbos teikimo grandis:

- teikia būtinąją pirmąją medicininę pagalbą ekstremaliosios situacijos metu nukentėjusiems mokyklos darbuotojams, mokyklos patalpose ir teritorijoje esantiems žmonėms;
- organizuoja iš pavojingos zonos evakuotų žmonių tolimesnį pagalbos teikimo užtikrinimą;
- organizuoja mokyklos darbuotojų ir mokyklos patalpose ir (ar) teritorijoje esančių žmonių aprūpinimą individualiomis apsaugos priemonėmis, moko, kaip tokias priemones pasigaminti iš parankinių priemonių.

Speciali techninė ir aprūpinimo grandis:

- koordinuoja ir vykdo ekstremaliosios situacijos padarinių šalinimo darbus;
  - sprendžia su ekstremaliosios situacijos padarinių likvidavimu ir prevencija susijusius techninius klausimus;
- kompetencijos ribose koordinuoja mokyklos ESGV aprūpinimą techninėmis priemonėmis, reikalingomis šalinant ekstremaliosios situacijos padarinius ir vykdant gelbėjimo darbus;
- vykdo mokyklos ESGV vadovo sprendimus specialiaisiais techniniais ir aprūpinimo klausimais.

IV. ŠAKIŲ „VARPO“ MOKYKLOS ESGV SUŠAUKIMAS IR VEIKLA

Mokyklos vadovas ESGV sušaukia:

- gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai;
- paskelbus savivaldybės teritorijoje sustiprintą ar visišką civilinės saugos parengtį;

- prašant pagalbos savivaldybei;
- valstybinių, rajoninių civilinės saugos treniruočių ar pratybų metu.

Atsižvelgdamas į įvykio, ekstremaliojo įvykio ir ekstremaliosios situacijos mastą ir pobūdį taip pat mokyklos ESVG tikslus, vadovas:

- gali inicijuoti visos ESVG arba kai kurių jų narių sušaukimą;
- gali kreiptis į kitas kompetentingas valstybės, savivaldybės institucijas, įstaigas ir ūkio subjektus su prašymu skirti atstovus, kurie padėtų užtikrinti mokyklos ESVG veiklą.

V. ŠAKIŲ „VARPO“ MOKYKLOS EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO GRUPĖS TEISĖS

Mokyklos ESVG, atlikdama funkcijas, turi teisę gauti iš valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų išsamią informaciją apie įvykį, ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją, jų turimas civilinės saugos sistemos pajėgas ir materialinius išteklius, kurie galėtų būti panaudoti gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, gresiančiai ar susidariusiai ekstremaliajai situacijai likviduoti, jų padariniams šalinti.

- Teikti savivaldybės institucijoms pasiūlymus dėl pagalbos mokyklos darbuotojams ir pastate esantiems žmonėms evakavimo, gelbėjimo, neatidėliotinių darbų atlikimo, ekstremaliajam įvykiui ar ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, kai mokykloje esančių civilinės saugos pajėgų ir materialinių išteklių nepakanka.

**ŠAKIŲ „VARPO“ MOKYKLOS
MATERIALINIŲ IŠTEKLIŲ ŽINYNAS**

Eil. Nr.	Priemonė	Kiekis	Techniniai duomenys	Valdytojas	Kontaktiniai duomenys
1.	Mercedes Benz Sprinter	1	Mikroautobusas, 19 vietų	mokykla	8 345 60300
2.	Iveco Daily	1	Mikroautobusas, 19 vietų	mokykla	8 345 60300
3.	MAN	1	Mikroautobusas 23 vietų	mokykla	8 345 60300
3.	Milteliniai gesintuvai	23	6 ltr. talpos	mokyklos	8 345 60300
4.	Vaistinėlės	7	Įmonės pirmosios pagalbos vaistinėlės	mokyklos	8 345 60300
5.	Lengvasis automobilis Skoda Oktavia	1	Lengvasis automobilis 5 vietos	mokyklos	8 345 60300

**SUTARČIŲ DĖL SAVIVALDYBĖS EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANE
NURODYTŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMO KOPIJOS**

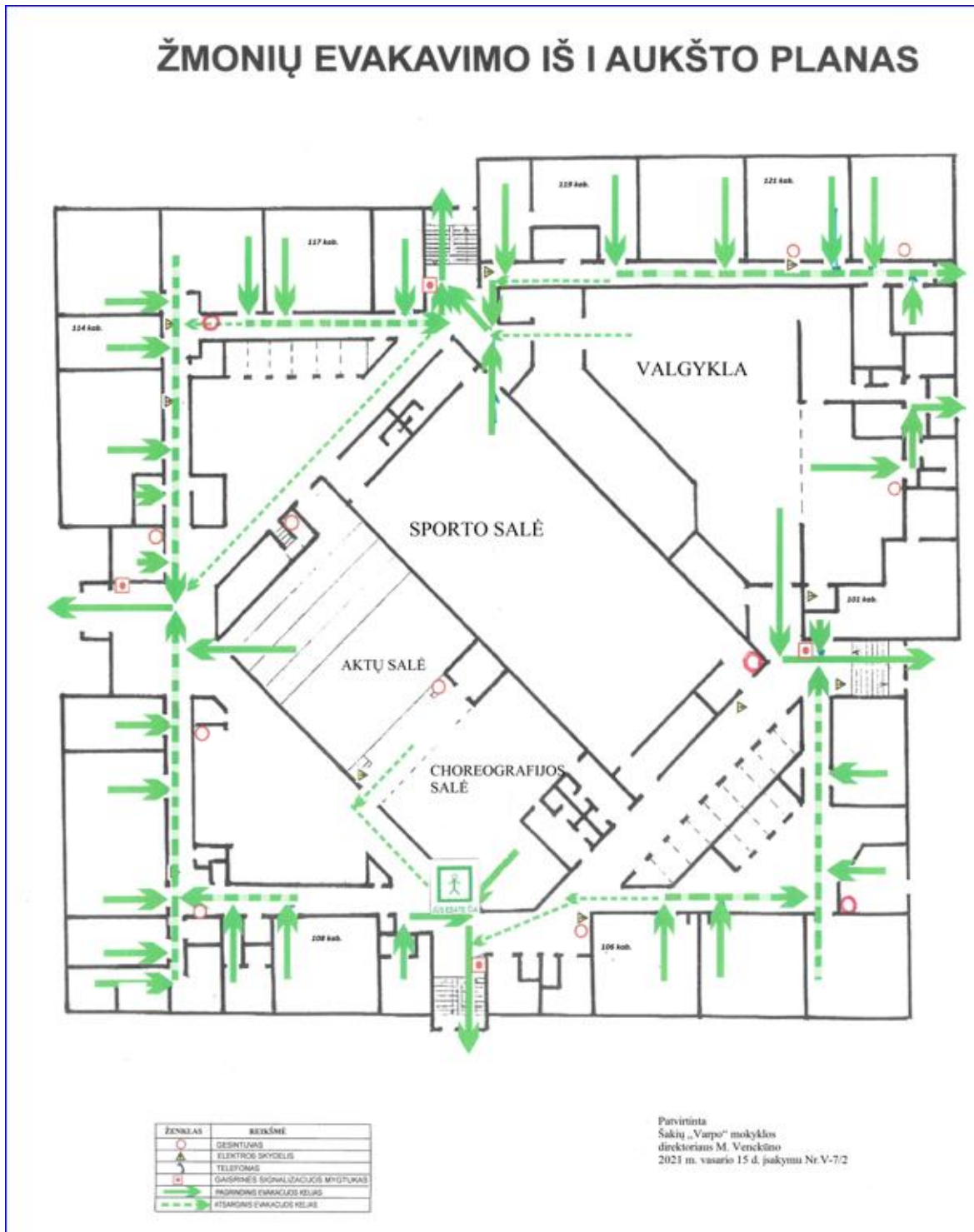
Šakių „Varpo“ mokyklos savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nėra įtrauktas, kaip ūkio subjektas, kurio turimų materialiujų išteklių teikimas yra tikslingas ekstremaliųjų situacijų atvejais.

Kitokių užduočių, susijusių su reagavimu gresiančių ir (ar) susidariusių ekstremaliųjų situacijų atvejais, šalinant ekstremaliųjų situacijų padarinius, savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nėra numatyta.

ŠAKIŲ „VARPO“ MOKYKLOS PATALPOSE IR (AR) TERITORIJOJE ESANČIŲ ŽMONIŲ IR DARBUOTOJŲ EVAKAVIMO PLANAI

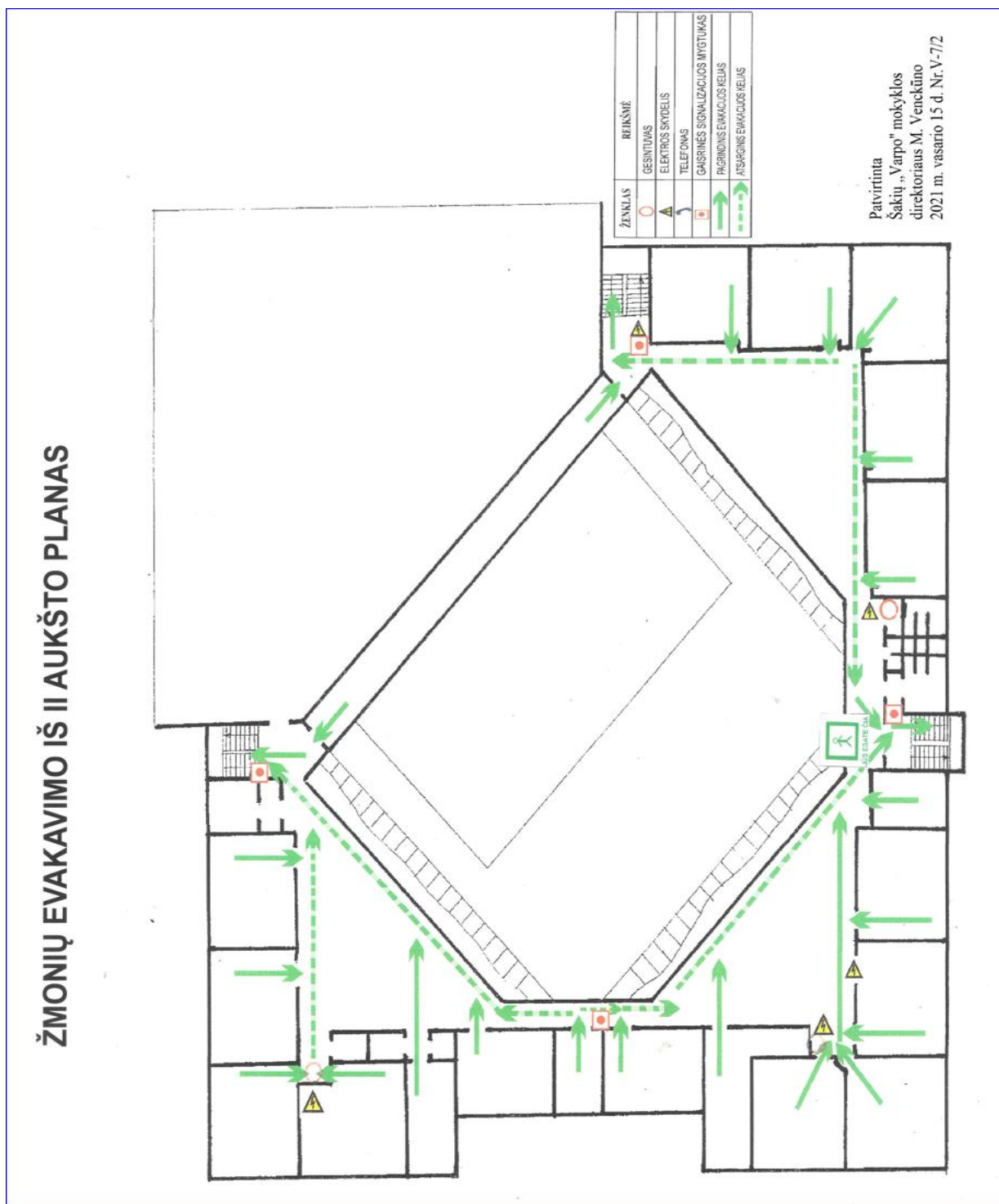
Planas Nr. 1

I. AUKŠTO EVAKAVIMO PLANAS

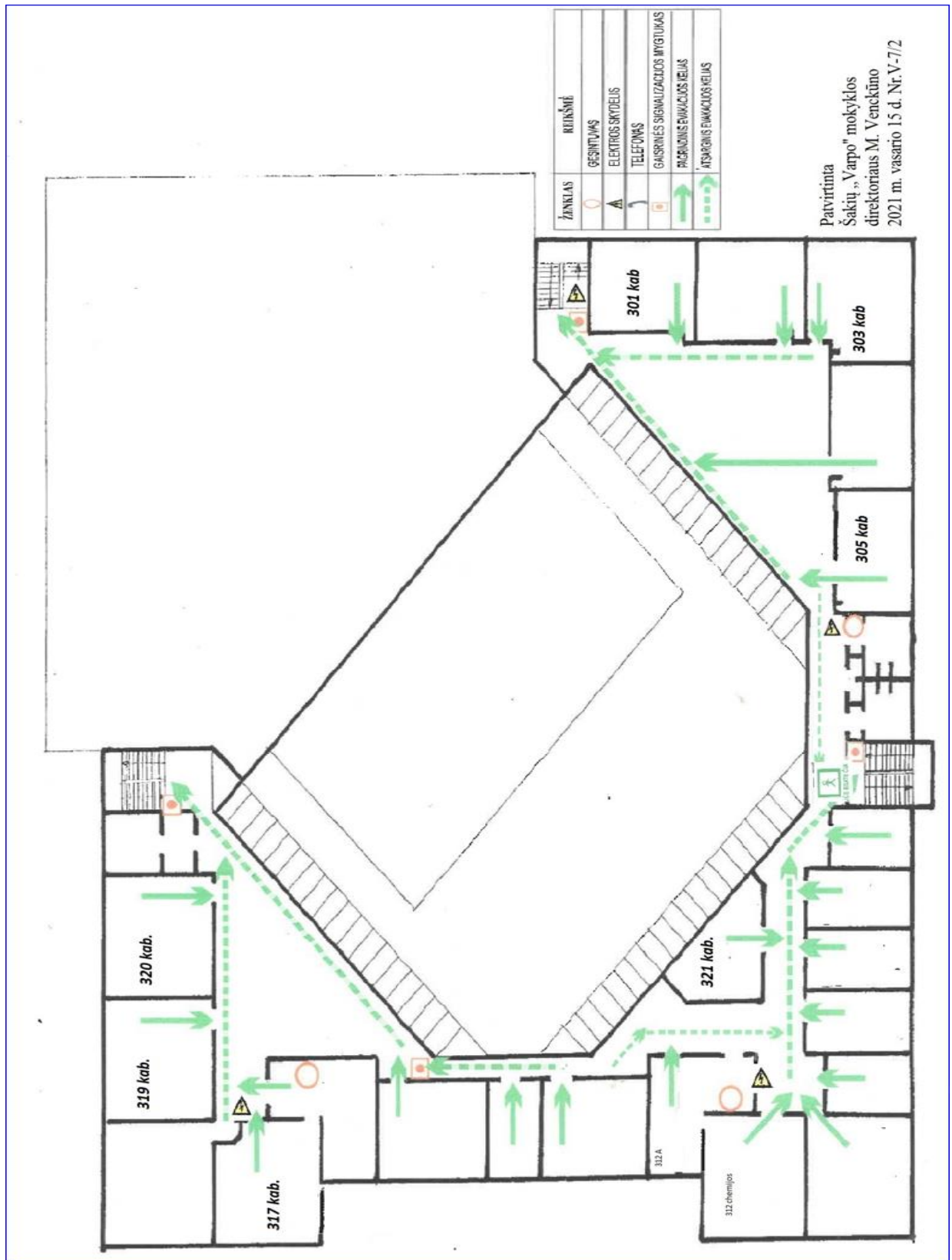

II. AUKŠTO EVAKAVIMO PLANAS

III. AUKŠTO EVAKAVIMO PLANAS

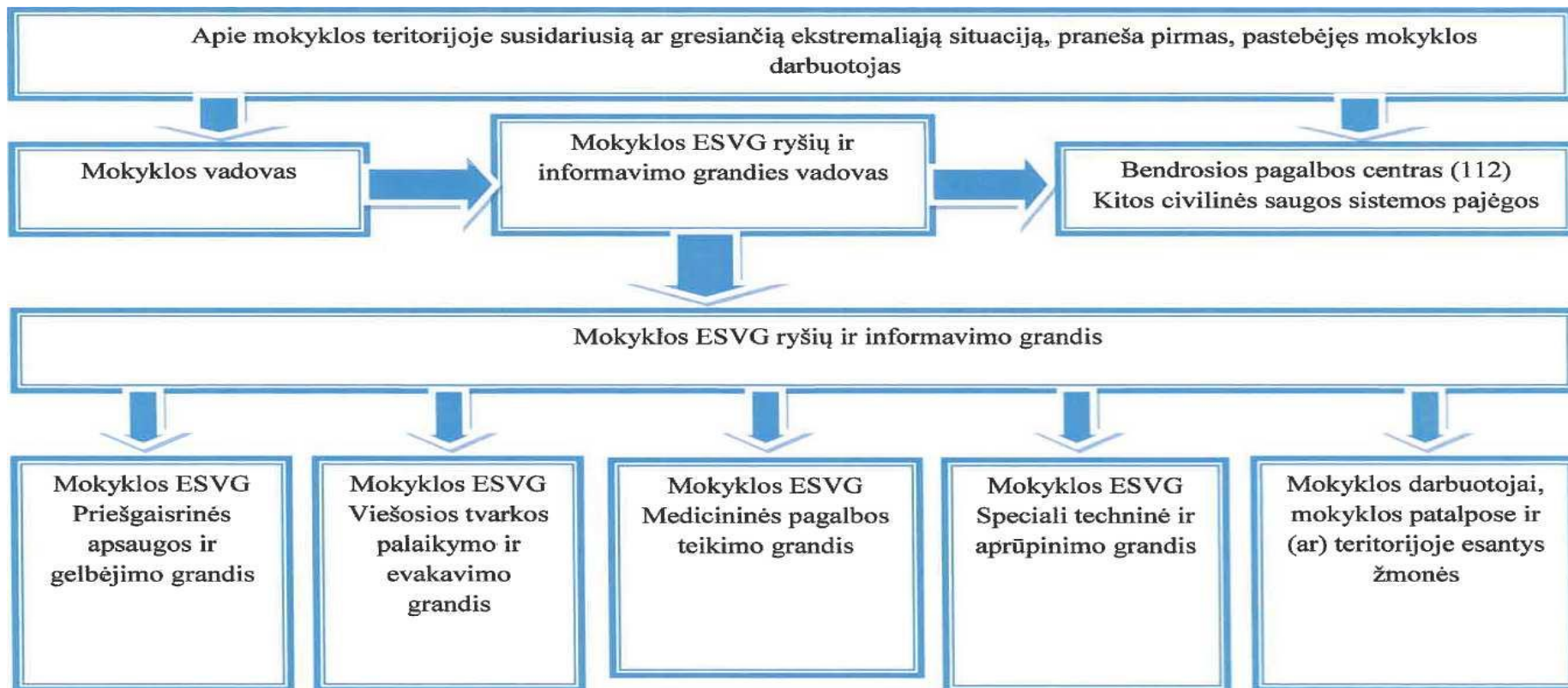

**ŠAKIŲ „VARPO“ MOKYKLOS DARBUOTOJŲ IR MOKYKLOS PATALPOSE BEI
TERITORIJOJE ESANČIŲ ŽMONIŲ EVAKAVIMO SCHEMA**

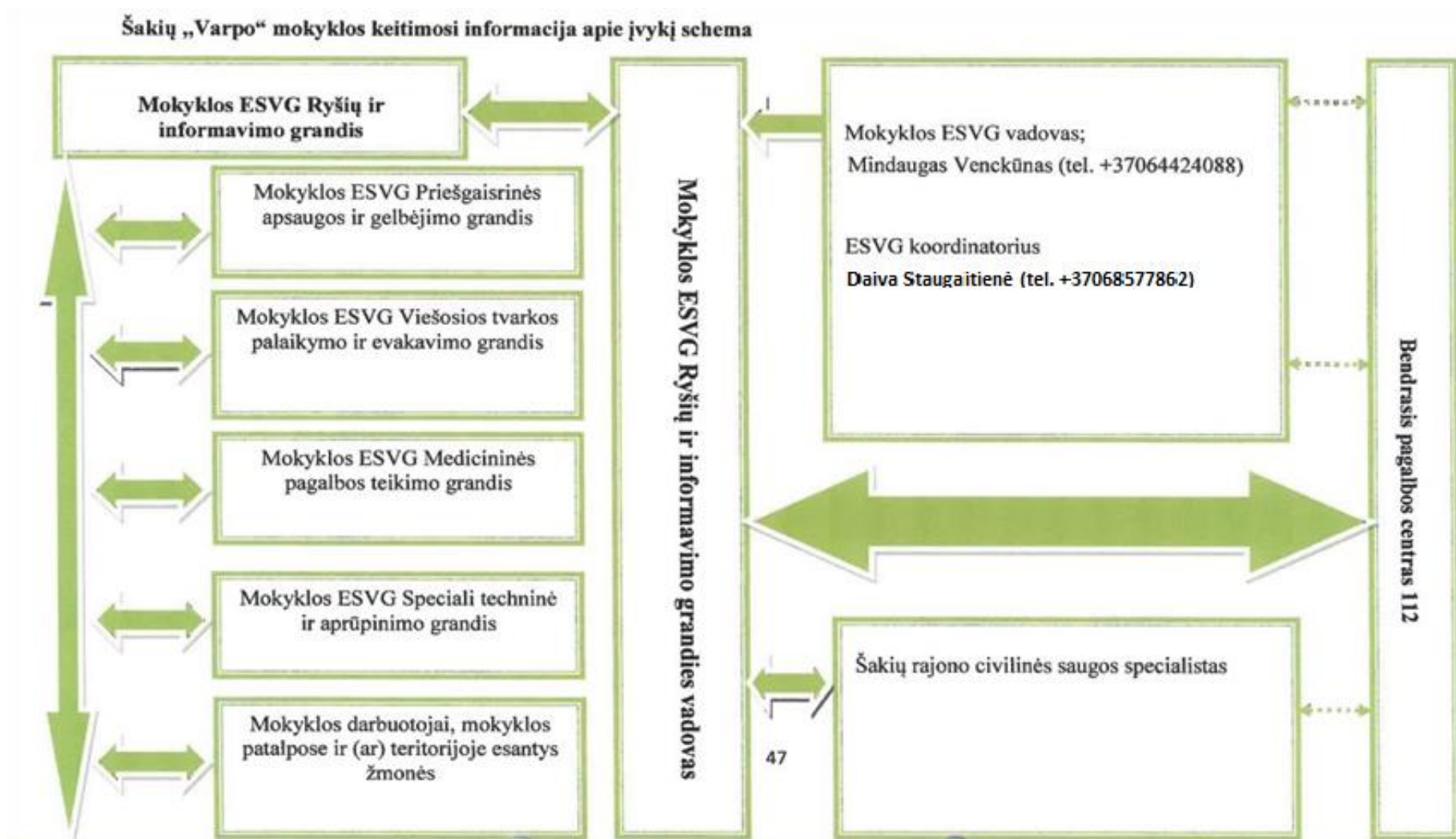
ŠAKIŲ „VARPO“ MOKYKLOS PERSPĖJIMO APIE ĮVYKĮ SCHEMA

Gamybinių avarijų, katastrofų ir stichinių nelaimių, susidariusių ar gresiančių ekstremaliųjų situacijų atveju sušaukta mokyklos ESVG, darbo metu privalo susirinkti per 20 minučių, o nedarbo metu – per 1,5 valandos, mokyklos vadovo kabinete

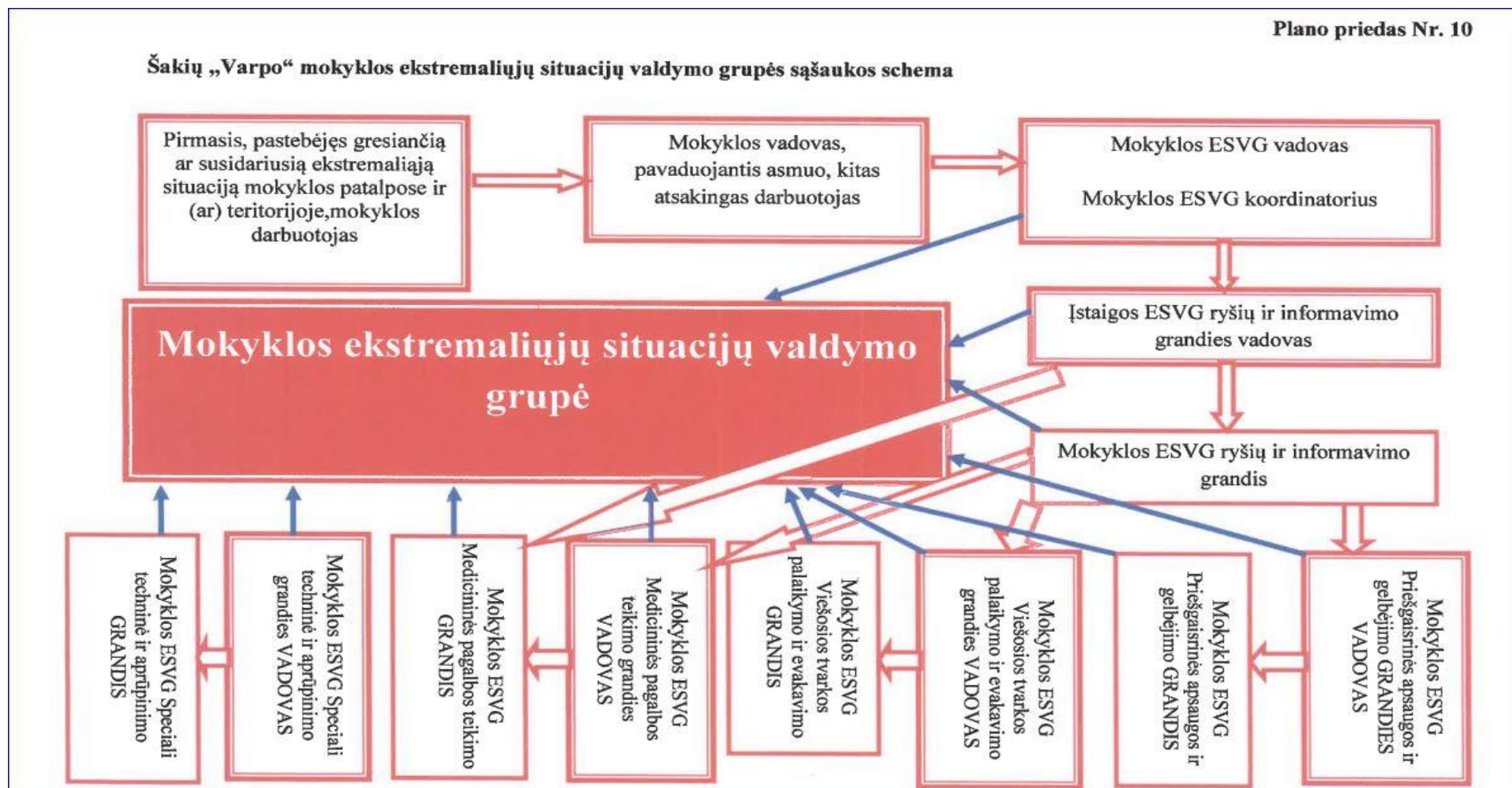

Šakių „Varpo“ mokyklos keitimosi informacija apie įvykį schema

ŠAKIŲ „VARPO“ MOKYKLOS EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO GRUPĖS SAŠAUKOS SCHEMA

REKOMENDACIJOS KAIP ELGTIS GRESIANT AR SUSIDARIUS EKSTREMALIAJAI SITUACIJAI

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS KILUS GAISRUI MIŠKE AR DURPYNE

1. Kilus miško ar durpyno gaisrui:
  - 1.1. užsidegusį nedidelį miško paklotės ar durpyno plotą bandykite gesinti patys: plakite liepsną medžio šaka, drabužiais, trypkite kojomis, gesinkite vandeniu arba užberkite žemėmis ar smėliu;
  - 1.2. nepavykus ugnies užgesinti savo jėgomis, nedelsdami skambinkite bendruoju pagalbos telefono numeriu 112 ir mėginkite neleisti ugniai toliau plisti – sukaskite ne siauresnį kaip 0,5 m žemės ruožą;
  - 1.3. jei liepsna tapo nevaldoma ir matote, kad jos neįveiksite, pasišalinkite į tą pusę, iš kur vėjas pūstų į šoną, bėkite iš degančio miško ar durpyno į kelią, proskyną, prie vandens. Eikite pasilenkę kuo arčiau prie žemės, ten švaresnis oras. Jei įmanoma, užsidenkite drėgnais drabužiais, bumą ir nosį pridenkite nosine ar darbužiais;
  - 1.4. kreipkitės pagalbos į artimiausius vietinius gyventojus. Jie padės greičiau susisiekti su specialiosiomis tarnybomis.
2. Arti liepsnojančio miško ar durpyno gyvenantiems žmonėms kyla didelis pavojus dėl nudegimų ir apsinuodijimo, įkvėpus nuodingų dujų, todėl gyventojams patariama:
  - 2.1. išjunkite vėdinimo, oro tiekimo, kondicionavimo sistemas, uždarykite langus, orlaidės, dūmtraukių sklendes, uždenkite vėdinimo angas drėgnu audiniu, patikrinkite, ar nėra plyšių;
  - 2.2. nesiartinkite prie degančio miško ar durpyno, nes galite apsinuodyti;
  - 2.3. nukentėjusį nuo nuodingų dujų kuo greičiau išveskite ar išneškite iš gaisro židinio į gryną orą;
  - 2.4. jei išnešus į gryną orą nukentėjusiojo būklė negerėja ar blogėja, kuo skubiau kreipkitės į asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistus.
3. Vykdykite kitus miškininkų, ugniagesių gelbėtojų ir visuomenės sveikatos specialistų nurodymus ar patarimus.

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS PAVOJINGOS AR YPAČ PAVOJINGOS UŽKREČIAMOSIOS LIGOS (EPIDEMIJOS AR PANDEMIJOS) METU

1. Kilus pavojui užsikrėsti pavojinga ar ypač pavojinga užkrečiamąja liga:
  - 1.1. griežtai vykdykite asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistų ir (ar) Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nurodymus bei rekomendacijas;
  - 1.2. be reikalo neikite iš namų, prireikus išeiti, jei turite, dėvėkite respiratorių arba vienkartinę kaukę;
  - 1.3. venkite masinio susibūrimo vietų ir artimo kontakto su kitais asmenimis;
  - 1.4. jei Jūsų darbas reikalauja nuolatinio kontakto su klientais ar pirkėjais, dėvėkite vienkartinę kaukę;
  - 1.5. venkite naudotis viešuoju keleiviniu transportu, eikite pėsčiomis arba važiuokite savo transportu, jei vykstate viešuoju transportu - dėvėkite respiratorių arba vienkartinę kaukę;
  - 1.6. griežtai laikykitės asmens higienos reikalavimų, dažnai plaukite rankas su muilu tekančiu šiltu vandeniu, ypač prieš valgymą;
  - 1.7. stebėkite savo bei artimųjų sveikatos būklę, pvz., matuokite kūno temperatūrą rytais ir vakarais;
  - 1.8. vartokite gerai termiškai apdorotą maistą, maisto produktus laikykite tinkamoje temperatūroje, venkite kryžminio maisto užterštumo;
  - 1.9. kiekvieną dieną vėdinkite patalpas, valykite grindis ir liečiamus paviršius drėgna šluoste, jei yra, naikinkite vabzdžius ir graužikus;

1.10. įspėkite vaikus, kad neliestų nugaišusių paukščių ir graužikų, nežaistų su sergančiais ar net sveikai atrodančiais paukščiais, naminiai gyvūnais, neneštų jų į namus.

2. Pajutę pavojingos ar ypač pavojingos užkrečiamosios ligos požymius:

2.1. jei pradėjote karščiuoti, pajutote nuovargį, galvos ir kūno raumenų skausmus, nedelsdami kreipkitės į asmens sveikatos priežiūros specialistus;

2.2. ligonį izoliuokite nuo šeimos narių atskirame gerai vėdinamame kambaryje arba 1 m atstumu atitverkite nuo aplinkinių ligonio lovą užuolaidomis ar pan.;

2.3. su ligoniu turėtų bendrauti tik vienas šeimos narys, jis privalo dėvėti vienkartinę kaukę;

2.4. ligonio slaugai naudokite vienkartinės slaugos priemones, skirkite jam atskirus indus, patalynę, rankšluosčius, drabužius.

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS KAITROS METU

1. Artėjant kaitrai:

1.1. apsirūpinkite šviesiais, natūralios medžiagos, laisvais, prakaitą sugeriančiais drabužiais;

1.2. jei turite galimybę, įsirenkite namuose kondicionierių arba įsigykite ventiliatorių;

1.3. pasirūpinkite geriamojo vandens atsargomis;

1.4. jei gyvenate nuosavame name ir dažnai tenka būti lauke, pasirūpinkite pavėšine;

1.5. pratinkite organizmą prie karščio palaipsniui, tai labai svarbu kūdikiams ir vaikams (iki 4 metų), vyresnio amžiaus, turintiems antsvorio, sergantiems širdies ir kraujagyslių ligomis žmonėms;

1.6. jei turite galimybę, išvažiuokite iš didmiesčio, ypač tai patartina mamoms su kūdikiais ir vaikais (iki 4 metų), vyresnio amžiaus, turintiems antsvorio, sergantiems širdies ir kraujagyslių ligomis žmonėms;

1.7. pratinkite odą prie tiesioginių saulės spindulių palaipsniui ilgindami buvimo atokaitoje trukmę.

2. Kaitros metu laikykitės bendrų rekomendacijų:

2.1. dienos metu namuose langus uždenkite tamsiomis užuolaidomis, žaliuzėmis ar ritminėmis užuolaidomis. Vėdinti patalpas rekomenduojama nakties metu;

2.2. daugiau laiko praleiskite vėsiose patalpose, be reikalo neikite į lauką, prireikus išeiti, stenkitės būti šešėlyje;

2.3. ribokite buvimo karštyje trukmę, venkite saulėkaitos, tiesioginių saulės spindulių poveikio, ypač pavojinga užmigti saulės atokaitoje;

2.4. ribokite fizinį aktyvumą, pasivaikščiojimams rinkitės rytinį ar vakarinį laiką;

2.5. atviras kūno vietas tepkite apsauginiu kremu nuo saulės, nešiokite akinius su ultravioletinių spindulių filtrais;

2.6. dėvėkite šviesius, natūralaus pluošto, laisvus, prakaitą sugeriančius drabužius. Lauke būtinai pridengkite galvą apdangalu arba dėvėkite kepurę, avėkite odinę avalynę;

2.7. gerkite dažniau nei troškina, geriausiai tinka stipresnės mineralizacijos be angliarūgštės vanduo (mineralinis, mineralizuotas ar pasūdytas). Smarkiai išprakaitavus patartina vartoti pomidorų, citrusinių vaisių, slyvų sulčių;

2.8. venkite alaus ir kitų alkoholinių gėrimų, skysčių su kofeinu, cukrumi ar saldikliais;

2.9. valgykite lengvai pasisavinamą maistą, geriausiai - daug vaisių ir daržovių;

2.10. jei turite gyvūnų, pasirūpinkite, kad jie neliktų be vandens ir pavėsio, nelaikykite jų atokaitoje.

3. Patarimai darbdaviams:

3.1. atkreipkite ypatingą dėmesį į darbuotojus, dirbančius lauko sąlygomis: parūpinkite natūralios medžiagos, prakaitą sugeriančių darbo drabužių, neleiskite darbuotojams dirbti išsirengus iki pusės, be galvos apdangalų;

3.2. asmenims, dirbantiems fizinį darbą, patarkite judėti gerokai lėčiau negu paprastai. Sumažinkite darbo krūvį žmonėms, dirbantiems lauke, nes kuo sunkesnis darbas, tuo daugiau šilumos pasigamina žmogaus organizme;

3.3. darbuotojams, dirbantiems karštyje, darykite specialias pertraukas vėsioje vietoje, kurių

trukmę ir dažnumą nustatykite savo nuožiūra, tačiau ne rečiau nei kas 1,5 val.;

3.4. atkreipkite dėmesį, kad nuo perkaitimo dėl didelio fizinio krūvio karštyje daugiausia nukenčia žemdirbiai, statybininkai, kelininkai, sportininkai, kariai, pratybų metu dirbantys lauko sąlygomis.

4. Per karščius žmonės dažniausiai nukenčia dėl nudegimų nuo saulės, perkaitimo, saulės smūgio:

4.1. perkaitimo simptomai:

4.1.1. aukšta kūno temperatūra (gali pakilti iki 38-41°C);

4.1.2. odos paraudimas ir karščiavimas (oda neprakaituoja);

4.1.3. galvos skausmas ir svaigimas, spengimas ausyse, pusiausvyros sutrikimas;

4.1.4. stiprus ir padažnėjęs (iki 110-160 k/min.) pulsas ir kvėpavimas (per 20 k/min.);

4.1.5. troškulys;

4.1.6. mieguistumas, vangumas, nenoras judėti;

4.1.7. tokiai būklei užsitęsęs, blogėja smegenų kraujotaka, gali aptemti sąmonė, atsiranda insulto rizika.

4.2. Pirmoji pagalba perkaitus:

4.2.1. jei pajutote perkaitimo požymius ar pastebėjote kito žmogaus blogą savijautą, nelikite vienas ir nepalikite kito žmogaus vieno, o pasitelkite į pagalbą kitus asmenis;

4.2.2. pajutę perkaitimo simptomus būtina kuo greičiau kviešti greitąją medicinos pagalbą arba nukentėjusįjį gabenti į artimiausią asmens sveikatos priežiūros įstaigą (ligoninę);

4.2.3. apklokite ar įvyniokite nukentėjusįjį į sudrėkintą vandeniu (37°C) antklodę, paklodę, rankšluostį, nuolat juos drėkinkite, jo veidą vilgykite vėsiu vandeniu;

4.2.4. kai kūno temperatūra nukris iki 37,5°C, drėgną antklodę, paklodę, rankšluostį pakeisite sausa ir duokite išgerti ko nors vėsaus;

4.2.5. labai patogu naudoti specialią antklodę iš kelių motorinės transporto priemonės pirmosios pagalbos rinkinio, bet paguldyti ir apkloti nukentėjusįjį reikia taip, kad auksinė pusė šios antklodės būtų prie kūno (vėsintų jį), jei sidabrinė bus prie kūno, jį šildys;

4.2.6. jei nukentėjusysis be sąmonės, guldykite jį ant šono, vėdinkite, niekuo negirdykite ir skubiai kvieskite greitąją medicinos pagalbą ar vežkite į artimiausią asmens sveikatos priežiūros įstaigą (ligoninę).

4.3. Saulės smūgio simptomai:

4.3.1. galvos skausmas ir svaigimas, spengimas ausyse, mirgėjimas akyse;

4.3.2. išbalusi oda, šaltas prakaitas, bendras silpnumas;

4.3.3. pykinimas, vėmimas;

4.3.4. padažnėjęs kvėpavimas ir pulsas;

4.3.5. aukšta kūno temperatūra (gali pakilti iki 41°C);

4.3.6. sąmonės netekimas, apalpinimas;

4.3.7. galima mirtis nuo edemos (smegenų paburkimo), jei nukentėjusiajam nesuteikiama pirmoji pagalba.

4.4. Pirmoji pagalba esant saulės smūgiui:

4.4.1. skubiai išveskite ar išneškite nukentėjusįjį iš karštos aplinkos į pavėsį ar vėsią vietą;

4.4.2. paguldykite jį truputį pakelta galva arba pasodinkite;

4.4.3. atsagstykite ir atlaisvinkite drabužius, ypač apykaklę;

4.4.4. vėdinkite vėduokle, ventiliatoriumi ar kita priemone;

4.4.5. apipurškite ar suvilgykite veidą vandeniu;

4.4.6. ant galvos dėkite šaltą kompresą, jei yra galimybė, su ledu;

4.4.7. pasiūlykite atsigerti;

4.4.8. jei nukentėjusįjį pykina, duokite išgerti ko nors rūgštaus (pvz., vandens su citrinos sultimis);

4.4.9. jei nukentėjusysis be sąmonės, guldykite ant šono, vėdinkite, niekuo negirdykite ir skubiai kvieskite greitąją medicinos pagalbą ar vežkite į artimiausią asmens sveikatos priežiūros įstaigą (ligoninę).

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS SPEIGO METU

1. Artėjant dideliam speigui:
  - 1.1. pasirūpinkite vandens, maisto ir kuro atsargomis;
  - 1.2. jei turite galimybę, įsigykite šildymo prietaisus;
  - 1.3. pasirūpinkite šiltais drabužiais ir avalyne.
2. Jei oras labai atšąla ir pučia stiprus vėjas:
  - 2.1. be reikalo neikite į lauką, stenkitės likti šiltose patalpose. Prireikus išeiti, būkite kuo trumpiau;
  - 2.2. be reikalo nevykite į tolimas keliones, jei vykstate, važiuokite ne vienas;
  - 2.3. venkite didelio fizinio krūvio, nedirbkite jokių sunkių darbų šaltyje, ypač jei sergate širdies ligomis ar turite padidėjusį kraujospūdį;
  - 2.4. jei einate į lauką, patepkite nepridengtas kūno vietas (ausis, nosį, skruostus) riebiu kremu, į kurio sudėtį neįeina vanduo. Anksčiau nušalusias kūno vietas ypač gerai saugokite. Neikite į lauką tik nusiprausę ar išsimaudę. Apsirenkite šiltai ir patogiai (geriausiai tinka drabužiai iš vilnos), viršutinis drabužių sluoksnis turėtų būti neperpučiamas vėjo. Avėkite šiltą ne per ankštą avalynę, mūvėkite vilnones kojines, tinkamai apsaugokite rankas (venkite pirštuotų pirštinių);
  - 2.5. jei šaltyje tenka ko nors laukti, negalima stovėti ar sėdėti ramiai, reikia kuo daugiau judėti, mosuoti rankomis, šokinėti ar pan.;
  - 2.6. pajutę, kad šąla veidas, darykite grimasas, t. y. mankštinkite veido raumenis, patrinkite šalančius skruostus, ausis, nosį, judinkite kojų pirštus;
  - 2.7. stenkitės nesuprakaituoti ir nesušlapti, jei drabužiai sušlapo, nedelsdami pakeiskite juos sausais;
  - 2.8. valgykite šiltą, kaloringesnę maistą, gerkite šiltų skysčių, venkite alkoholio;
  - 2.9. nesinaudokite savos gamybos elektros šildymo prietaisais, nejunkite kelių elektros prietaisų į vieną elektros lizdą ir nepalikite jų įjungtų į tinklą be priežiūros;
  - 2.10. sušalimo simptomai:
    - 2.10.1. šiuropulys;
    - 2.10.2. kūno temperatūros sumažėjimas (mažiau kaip +35°C);
    - 2.10.3. žmogus tampa abejingas, mieguistas, sustingęs, nebegali aiškiai mąstyti ir gerai judėti;
    - 2.10.4. sulėtėja širdies veikla ir kvėpavimas;
  - 2.11. pirmoji pagalba sušalus:
    - 2.11.1. eikite (neškite sušalusįjį) kuo greičiau į kambario temperatūros patalpą;
    - 2.11.2. nusirenkite (nurenkite) drabužius;
    - 2.11.3. pamatuokite kūno temperatūrą, jei ji žemesnė nei +35°C, nedelsdami kvieskite greitąją medicinos pagalbą;
    - 2.11.4. pirmiausia sušildykite krūtinę, kaklą, galvą, kirkšnį. Sušalus galima šildytis vonioje +20°C vandens temperatūroje, per 10-30 min. vandens temperatūrą keliant iki +37°C. Jei vonios nėra, dėkite šiltus kompresus ant viso kūno (sudrėkinta drungname vandenyje antklodė arba tvarsčiai keičiami kas 2-3 min.). Ypač gerai sušildo kito, nesušalusio žmogaus, kūno šiluma. Po to sušalusįjį užklokite šilta sausa antklode;
  - 2.12. nušalimo simptomai - nepridengtų kūno vietų (dažniausiai – ausys, nosis, skruostai) audinių pakenkimas. Nušalusi vieta praranda jautrumą, pakinta jos spalva;
  - 2.13. pirmoji pagalba nušalus:
    - 2.13.1. kuo greičiau eikite (arba padėkite nukentėjusiajam patekti) į šiltą patalpą;
    - 2.13.2. sušildykite nušalusią kūno dalį: įmerkite pažeistą vietą į kambario temperatūros vandenį arba dėkite ant jos kambario temperatūros tvarsčius (pakanka 20-30 min.). Jei žmogus nušalo rankas, numaukite žiedus ir nusekite laikrodžius;
    - 2.13.3. gerkite šiltus ir saldžius gėrimus;
    - 2.13.4. nedaug nušalusias kūno vietas, kai arti nėra šiltų patalpų, šildykite delnais arba glauskite prie šiltos kūno dalies;

2.13.5. nušalusią vietą netrinkite (ypač sniegu). Draudžiama nušalusias vietas šildyti tiesiogine šiluma (glauti prie radiatorių, guminių šildiklių, merkti į karštą vandenį ir pan.);

2.13.6. atšildymą galima užbaigti, kai nušalusią kūno dalį oda suminkštėja ir grįžta jutimai;

2.13.7. jei šildant atsiranda pūslių, nustokite šildyti. Nušalusią vietą uždenkite steriliu tvarsčiu ir sutvarstykite. Sutvarstytą kūno dalį (jei tai įmanoma) susukite į minkštą, storą audinį. Malšinkite skausmą, skubiai kreipkitės į greitąją medicinos pagalbą ar nukentėjusįjį vežkite į artimiausią asmens sveikatos priežiūros įstaigą (ligoninę);

2.13.8. jei nušalusi vieta neatgauna jautrumo, kvieskite asmens sveikatos priežiūros specialistus.

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS KILUS URAGANUI

1. Artėjant uraganui (labai stipriam vėjui):

1.1. uždarykite duris, langus, orlaidės, dūmtraukių sklendes, uždenkite vėdinimo angas;

1.2. užgesinkite ugnį krosnyje, išjunkite iš elektros tinklo naudojamus elektros prietaisus ir dujas, pasiruoškite galimiems elektros tiekimo sutrikimams;

1.3. iš balkonų išneškite lengvus daiktus arba juos gerai pritvirtinkite;

1.4. sutvirtinkite laikinus pastatus, statinius, mechanizmus, laikinas konstrukcijas, įrenginius, pavėjinėje namo pusėje sutvirtinkite stogą;

1.5. atidėkite planuotas keliones;

1.6. nepalikite automobilių prie didelių medžių;

1.7. jei gyvenate kaime, gyvulius nuveskite į tvartus, uždarykite tvartų duris;

1.8. pasirūpinkite maisto ir vandens atsargomis 2-3 dienoms, taip pat namuose turėkite mobilųjį telefoną, žibintuvėlį, atsarginių elementų, radijo imtuvą, žvakių.

2. Uragano (labai stipraus vėjo) metu:

2.1. likite uždaroje patalpoje arba, jei esate lauke, eikite į vidų;

2.2. nepalikite gyvenamosios vietos be ypatingos priežasties;

2.3. jei esate pastate, pasitraukite nuo langų į mažiau pavojingas vietas: prie vidinės pastato sienos, į koridorių, vonios kambarį ir pan.;

2.4. jei esate gatvėje, laikykitės kaip galima toliau nuo lengvos konstrukcijos pastatų, tiltų, estakadų, elektros perdavimo linijų, medžių, upių, ežerų ir pramonės objektų. Kad apsisaugotumėte nuo lekiančių nuolaužų, naudokitės faneros, kartono ar plastikinėmis dėžėmis, lentomis ar kitais pasitaikiusiais daiktais. Neikite į apgriautus pastatus;

2.5. jei gyvenate mediniuose ar lengvos konstrukcijos namuose, slėpkitės rūsiuose;

2.6. nesiartinkite prie nutrūkusių elektros laidų.

3. Patarimai darbdaviams:

3.1. perspėkite darbuotojus apie artėjantį pavojingą hidrometeorologinį reiškinį ir informuokite, kokie darbai turi būti nutraukti;

3.2. pasirūpinkite, kad būtų sutvirtinti laikini pastatai ir konstrukcijos, taip pat mechanizmai ir įrenginiai;

3.3. sustabdykite krovos darbus su kranais ir kituose objektuose, nedirbkite su atvira ugnimi;

3.4. svarbesniuose objektuose patikrinkite avarinius elektros energijos šaltinius, pasirūpinkite kuro atsargomis ir pasirinkite gamybos proceso avariniam sustabdymui.

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS KILUS POTVYNIUI

1. Iškilus potvynio grėsmei:

1.1. būkite pasirengę apsaugoti savo gyvybes, gyvulius ir turtą (esant galimybei, iš anksto apdrauskite savo ir šeimos narių gyvybę bei turtą, gerai izoliuokite visus elektros laidus, kad neįvyktų trumpasis jungimas, paruoškite gyvuliams ir baldams pakylas, užsandarinkite šulinius);

1.2. paruoškite visas turimas plaukiojimo priemones, pasirūpinkite paprasčiausiais plaustais;

1.3. pasirūpinkite neperšlampama apranga (žvejų batais, apsiaustais ir kt.);

1.4. sutvarkykite vandens nutekėjimo sistemas, išvalykite lietaus nutekėjimo groteles;

- 1.5. parūpinkite ne mažiau kaip 10-čiai parų:
  - 1.5.1. ilgai negendančių maisto produktų,
  - 1.5.2. būtinausių medikamentų,
  - 1.5.3. geriamojo vandens,
  - 1.5.4. degtukų, žvakių, žibalinių lempų, žibalo, žibintų, malkų,
  - 1.5.5. mobiliojo ryšio telefoną;
- 1.6. iš rūsių išneškite daržoves, maisto atsargas, vertingus daiktus sukeikite kuo aukščiau;
- 1.7. lengvesnius daiktus, kuriuos gali sugadinti vanduo, nuneškite į viršutinius aukštus, pastoges;
- 1.8. apsaugokite namą nuo ledo lyčių, įkalkite apsauginius stulpus;
- 1.9. pažymėkite vėliavėlėmis ar kitais ženklais, kaip privažiuoti nuo pagrindinio kelio iki namų;
- 1.10. patikrinkite, kad garažuose, ūkiniuose pastatuose, sandėliukuose neliktų cheminių medžiagų (dažų, tepalų, degalų, chemikalų ir kt.), kurie gali užteršti aplinką;
- 1.11. jei nutarėte išvykti į saugesnę vietovę, prieš palikdami namus, užsukite vandens, dujų sklendes, išjunkite elektrą, užrakinkite duris, uždarykite (užkalkite) langus. Pasiimkite būtinausius daiktus:
  - 1.11.1. pirmosios medicinos pagalbos vaistinėlę. Nepamirškite reguliariai vartojamų vaistų;
  - 1.11.2. dokumentus (pasas, gimimo ir santuokos liudijimas, atestatas, diplomai, nuosavybės dokumentai);
  - 1.11.3. pinigus (gryniesi pinigai, kreditinės kortelės, vertybiniai popieriai, brangenybės);
  - 1.11.4. šeimos relikvijas, kelias nuotraukas;
  - 1.11.5. ilgai negendančių maisto produktų (2-3 dienoms);
  - 1.11.6. geriamojo vandens;
  - 1.11.7. reikalingų drabužių (pagal sezoną);
  - 1.11.8. tualetinius reikmenis;
  - 1.11.9. asmeninės apsaugos priemones (jei turite);
  - 1.11.10. nešiojamąjį radijo imtuvą ir žibintuvėlį, atsarginius elementus, degtukus;
  - 1.11.11. mobilųjį telefoną.
2. Jei kilus potvyniui nusprendėte nesikelti iš savo gyvenamosios vietos, patariama:
  - 2.1. jei apie namus jau kyla vanduo, pakilkite į viršutinius aukštus, jeigu namas vienaukštis – įsitaisykite pastogėje esančiose patalpose;
  - 2.2. mokėkite pagalbos ženklus:
    - 2.2.1. ant stogo stovintis žmogus, V raidės forma pakėlęs rankas – gelbėkite;
    - 2.2.2. iškeltas audeklo gabalas (naktį – žibinto šviesa) – reikalinga pagalba;
    - 2.2.3. mosavimas audeklo gabalu (naktį – mirksinti žibinto šviesa: trys trumpi, trys ilgi, trys trumpi, SOS) - reikalinga skubi pagalba;
  - 2.3. brisdami užlietomis vietovėmis, kad neįsmuktumėte į atvirą šulinį, vandens išplautą duobę, kelią tikrinkite kartimi;
  - 2.4. jei tektų eiti keliese per užtvindytą vietovę, patartina susirišti virve; jei įkristumėte į vandenį, nusimeskite sunkius drabužius ir apavą, bandykite įsikibti į netoliese plaukiojančius ar virš vandens kyšančius daiktus, kuo tvirčiau laikykitės ir laukite pagalbos;
  - 2.5. neišleiskite iš namų vienu mažamečių vaikų, pagyvenusių ir neįgalių žmonių;
  - 2.6. atsargiai naudokitės elektros ir dujiniais prietaisais;
  - 2.7. palaikykite ryšį su kaimynais ir būkite pasiruošę padėti vieni kitiems;
  - 2.8. padėkite laukiniams žvėrimis, iš pavienių sausumos salelių perkeltkite juos į laukus.
3. Atslūgus potvyniui:
  - 3.1. griežtai draudžiama liesti nutrūkusius laidus, patiems atlikti elektros tinklų ir elektros įrenginių remonto darbus, įjungti agregatus, stakles ir kitus įrenginius;
  - 3.2. praneškite atitinkamoms tarnyboms apie elektros tinklų, vandentiekio ir dujų sistemų gedimus ir laukite jų pagalbos;
  - 3.3. nevirtokite šulinio vandens, kuris gali būti užterštas;

- 3.4. nevalgykite vandenyje mirkusių maisto produktų;
- 3.5. išvalykite šulinius (ištraukite šiukšles, pagalius, išsemkite nešvarų vandenį). Po paros atsiradusį vandenį išsemkite. Vartoti vandenį galėsite pagal kompetentingų institucijų nurodymus pašalinus chlorą iš šulinių vandens ir atlikus laboratorinius tyrimus.

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS ĮVYKUS CHEMINEI AVARIJAI

1. Kilus cheminiam pavojui:
  - 1.1. klausykite pranešimų per Lietuvos nacionalinio radijo ar televizijos programą;
  - 1.2. napanikuokite, perspėkite artimuosius, kaimynus;
  - 1.3. esant cheminės taršos pavojui, labai svarbu veikti greitai;
  - 1.4. negalima valgyti, gerti, rūkyti, jei esate pavojingomis cheminėmis medžiagomis užterštoje teritorijoje.
2. Jei nurodyta pasišalinti (evakuotis) iš pavojingomis medžiagomis užterštų teritorijų:
  - 2.1. pavojingos cheminės medžiagos yra itin lakios ir stipriai dirgina kvėpavimo takus, akių gleivinę, odą, todėl būtinai saugokite šias kūno dalis:
    - 2.1.1. kvėpavimo takams ir akims apsaugoti, jei turite, dėvėkite viso veido panoraminę kaukę su sudėtinu filtru arba pusės veido kaukę ir apsauginius akinius. Jei turite, lauke dėvėkite respiratorių, užsiriškite sudrėkintą vatos ir marlės raištį arba pridenkite bumą ir nosį drėgnu rankšluosčiu;
    - 2.1.2. odai apsaugoti geriausiai tinka vandens nepraleidžiantys drabužiai ir avalynė (vandeniui nepralaidžios sintetinės striukės, lietpalčiai, polietileniniai apsiaustai, guminiai batai), užsimaukite pirštines, užsidėkite kepurę, apsivyniokite kaklą šaliku, stenkitės nepalikti neapsaugotų kūno vietų;
  - 2.2. nedelsdami pasišalinkite iš užterštos teritorijos nurodyta kryptimi vengdami žemesnių vietų. Jei kryptis nenurodyta, judėkite statmenai vėjo kryptčiai, kad vėjas pūstų į šoną ir tik atviromis vietomis (venkite daubų, uždarytų kiemų, siaurų gatvelių, tankiai krūmais apaugusių vietų);
  - 2.3. eidami per užterštą vietovę nekelkite dulkių, nesilieskite prie pastatų sienų, tvorų, kitų daiktų;
  - 2.4. nesislėpkite rūsiuose, duobėse, grioviuose ar kitose žemose vietose, nes ten labai kaupiasi pavojingos medžiagos, pasitraukite į aukštesnes vietas, lipkite į viršutinius aukštus;
  - 2.5. išeidami iš namų (ar kitų patalpų) išjunkite vėdinimo, oro tiekimo, kondicionavimo ir šildymo oru sistemas, dujas, uždarykite langus, orlaidės, dūmtraukių sklendes, uždenkite vėdinimo angas. Pasiimkite būtiniausias daiktus:
    - 2.5.1. pirmosios medicinos pagalbos vaistinėle. Nepamirškite reguliariai vartojamų vaistų;
    - 2.5.2. dokumentus (pasas, gimimo ir santuokos liudijimas, atestatas, diplomas, nuosavybės dokumentai);
    - 2.5.3. pinigus (grynieji pinigai, kreditinės kortelės, vertybiniai popieriai, brangenybės);
    - 2.5.4. šeimos relikvijas, kelias nuotraukas;
    - 2.5.5. ilgai negendančių maisto produktų (2-3 dienoms);
    - 2.5.6. geriamojo vandens;
    - 2.5.7. reikalingų drabužių (pagal sezoną);
    - 2.5.8. tualetinius reikmenis;
    - 2.5.9. asmeninės apsaugos priemonės (jei turite);
    - 2.5.10. nešiojamąjį radijo imtuvą ir žibintuvėlį, atsarginius elementus, degtukus;
    - 2.5.11. mobilųjį telefoną.
  - 2.6. neužmirškite savo kaimynų, pasiteiraukite, ar jie girdėjo pranešimus. Pasidomėkite, ar yra kam pasirūpinti neįgaliaisiais, vienišais seneliais ar mažamečiais vaikais, esančiais namuose be tėvų, jei ne - padėkite jiems arba praneškite bendruoju pagalbos telefonu;
  - 2.7. išėję iš užterštos zonos, prieš įeidami į švarias patalpas, nusivilkite viršutinius drabužius, nusiaukite batus ir sudėkite viską į polietileninį maišą ir išneškite jį iš gyvenamųjų patalpų. Nusiprauskite duše ir persirenkite švariais drabužiais. Ką daryti su sudėtais į maišą užterštais drabužiais, jums patars savivaldybės civilinės saugos skyriaus specialistai.
3. Jei gyventojams rekomenduojama likti namuose, kuo skubiau:

3.1. išjunkite vėdinimo, oro tiekimo, kondicionavimo sistemas, dujas, uždarykite langus, orlaidės, dūmtraukių sklendes, uždenkite vėdinimo angas, patikrinkite, ar nėra plyšių, sandarinkite būsto langus ir duris;

3.2. pakilkite į viršutinius namo aukštus, nes daugelis pavojingų cheminių medžiagų kaupiasi žemose vietose.

4. Dažniausiai inhaliacinius (pro kvėpavimo takus) apsinuodijimus sukeliančios medžiagos yra amoniakas ir chloras:

4.1. apsinuodijimo amoniako garais požymiai:

4.1.1. kosulys;

4.1.2. akių perštėjimas, ašarojimas;

4.1.3. nosies gleivinės dirginimas, sloga;

4.1.4. seilėtekis, galvos skausmas ir svaigimas;

4.1.5. pasunkėjęs kvėpavimas, dusulys;

4.1.6. užkimimas, visiškas balso išnykimas;

4.1.7. spaudimo jausmas krūtinės ląstoje;

4.1.8. sujaudinimas;

4.1.9. traukuliai

4.2. pirmoji pagalba apsinuodijus amoniako garais:

4.2.1. kuo skubiau išeikite iš užterštos aplinkos (sąmoningus nukentėjusiuosius – išvesti, nesąmoningus – išnešti);

4.2.2. užtikrinkite kvėpavimą (atsagstykite drabužius, atlaisvinkite kvėpavimo takus);

4.2.3. praradusius sąmonę nukentėjusiuosius paguldykite ant šono, stebėkite, kad neužspringtų skrandžio turiniu;

4.2.4. išnykus kvėpavimui ir širdies veiklai - pradėkite gaivinti;

4.2.5. teikiantis pagalbą asmuo turi dėvėti asmeninės apsaugos priemones;

4.2.6. sąmoningiems pacientams rekomenduojama tekančiu vandeniu 15-20 minučių plauti akis, burną ir nosį;

4.2.7. kuo skubiau kvieskite greitąją medicinos pagalbą arba nukentėjusįjį gabenkite į artimiausią asmens sveikatos priežiūros įstaigą (ligoninę);

4.3. apsinuodijimo chloro garais požymiai:

4.3.1. kosulys;

4.3.2. akių perštėjimas, ašarojimas;

4.3.3. nosies gleivinės dirginimas;

4.3.4. galvos skausmas ir svaigimas;

4.3.5. vėmimas;

4.3.6. dažnas kvėpavimas;

4.3.7. dažnas pulsas, širdies plakimas;

4.3.8. užkimimas;

4.3.9. sujaudinimas;

4.3.10. žemas kraujospūdis;

4.3.11. miokardo infarktas;

4.4. pirmoji pagalba apsinuodijus chloro garais:

4.4.1. kuo skubiau išeikite iš užterštos aplinkos (sąmoningus nukentėjusiuosius – išveskite, nesąmoningus – išneškite);

4.4.2. užtikrinkite kvėpavimą (atsagstykite drabužius, atlaisvinkite kvėpavimo takus);

4.4.3. sąmonę praradusius nukentėjusiuosius paguldykite ant šono, stebėkite, kad neužspringtų skrandžio turiniu;

4.4.4. išnykus kvėpavimui ir širdies veiklai – pradėkite gaivinti;

4.4.5. teikiantis pagalbą asmuo turi dėvėti asmeninės apsaugos priemones;

4.4.6. sąmoningiems pacientams rekomenduojama tekančiu vandeniu 10-15 minučių plauti akis, burną, nosį;

4.4.7. kuo skubiau kvieskite greitąją medicinos pagalbą arba nukentėjusįjį gabenkite į artimiausią asmens sveikatos priežiūros įstaigą (ligoninę).

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS KILUS RADIACINIAM PAVOJUI

1. Kilus radiaciniam pavojui dėl branduolinės avarijos ar panaudoto branduolinio ar radiologinio sprogstamojo įtaiso ar bombos, dėl kurio susidarė radioaktyviųjų medžiagų dalelių debesis:

1.1. klausykite pranešimų per Lietuvos nacionalinio radijo ar televizijos programą;

1.2. nepasiduokite panikai, perspėkite artimuosius, kaimynus;

1.3. jei važiuojate automobiliu – sandariai uždarykite langus, išjunkite vėdinimo ir šildymo sistemas, ventiliatorius, užsidenkite kvėpavimo takus. Skubėkite namo ar į darbą, ar į kitą visuomeninį pastatą, jei esate netoli. Jei visuomeninių pastatų pasiekti neįmanoma, sustokite saugioje vietoje, jei karšta – pavėsyje ir, išjungę automobilio variklį, klausykite radijo pranešimų. Toliau važiuoti ar išlipti galite, tik kai bus paskelbtas atitinkamas pranešimas;

1.4. jei esate netoli nelaimės, sprogimo vietos – nelieskite jokių daiktų, jie gali būti radioaktyvūs:

1.5. negerkite, nevalgykite, nerūkykite užterštoje vietoje ar šalia jos;

1.6. jei esate lauke, eikite į vidų;

1.7. jei esate uždaroje patalpoje, kurių sienos ir langai nepažeisti, pasirinkite slėptuve vidinėje pastato dalyje esančią patalpą su kuo mažiau langų arba eikite į rūšį. Jei langai išdužę – pagal galimybę pasirinkite kitą saugų kambarį, esantį pastato gilumoje;

1.8. išjunkite vėdinimo, oro tiekimo, kondicionavimo sistemas, uždarykite langus, orlaidės, dūmtraukių sklendes, uždenkite vėdinimo angas, patikrinkite, ar nėra plyšių, užsandarinkite lipnia juosta būsto langus ir duris;

1.9. pasirūpinkite vaikais ir kitais artimaisiais, kuriems reikia pagalbos;

1.10. jei būtina išeiti į lauką, saugokite kvėpavimo takus nuo dulkių ir dūmų: užsidenkite vienkartinę kaukę, nosinę ar rankšluosčiu. Jei turite, dėvėkite dujokaukę ar respiratorių;

1.11. suvarykite netoli esančius gyvulius, naminius gyvūnus į tvartus, pastatus, uždarykite šiltnamius, uždenkite šulinius;

1.12. grįžę iš lauko, būtinai nusivilkite viršutinius drabužius, nusiaukite batus ir, sudėję juos į polietileninį maišą, išneškite iš gyvenamųjų patalpų. Tada kruopščiai su muilu nusiprauskite dušę, ypač atidžiai būtina išsitrinkti galvą;

1.13. kruopščiai nuprauskite lauke buvusius naminius gyvūnus (kates, šunis ir kt.);

1.14. valgyti ir gerti galima tik maistą ir gėrimus, kurie buvo sandariai uždaryti – konservus, gėrimus buteliuose, sandariose pakuotėse. Kitą maistą ir vandenį bus galima vartoti leidus visuomenės sveikatos specialistams;

1.15. jei nurodyta evakuotis, pasiimkite būtiniausius daiktus:

1.15.1. pirmosios medicinos pagalbos vaistinėlę. Nepamirškite reguliariai vartojamų vaistų;

1.15.2. dokumentus (pasas, gimimo ir santuokos liudijimas, atestatas, diplomai, nuosavybės dokumentai);

1.15.3. pinigus (grynieji pinigai, kreditinės kortelės, vertybiniai popieriai, brangenybės);

1.15.4. šeimos relikvijas, kelias nuotraukas;

1.15.5. ilgai negendančių maisto produktų (2-3 dienoms);

1.15.6. geriamojo vandens;

1.15.7. reikalingų drabužių (pagal sezoną);

1.15.8. tualetinius reikmenis;

1.15.9. asmeninės apsaugos priemonės (jei turite);

1.15.10. nešiojamąjį radijo imtuvą ir žibintuvėlį, atsarginius elementus, degtukus, konservų atidarytuvą;

1.15.11. mobilųjį telefoną ir jo įkroviklį;

1.16. jei radioaktyviajame debesyje ar jo iškritose yra radioaktyviojo jodo, civilinės saugos specialistai, siekdami apsaugoti skyd liaukę, rekomenduoja atlikti jodo profilaktiką. Jodo tabletes pradėkite vartoti tik tuomet, kai apie tai bus paskelbta per visuomenės informavimo priemones. Jodo

profilaktika – tai kalio jodido (KI) arba kalio jodidas (KI03) tablečių (kai jų nėra, tinka 5 % jodo tinktūra) vartojimas. Stabiliojo jodo preparatų vienkartinė paros dozė žmonių grupėms:

1.16.1. suaugusieji iki 40 metų (tarp jų nėščios ir maitinančios moterys) ir 13-16 metų paaugliai išgeria 130 mg kalio jodido arba 170 mg kalio jodido;

1.16.2. vaikams nuo 3 iki 12 metų skiriama 65 mg kalio jodido arba 85 mg kalio jodido, tai sudaro pusė suaugusiųjų dozės;

1.16.3. kūdikiams nuo 1 mėnesio iki 3 metų duodama 30-35 mg kalio jodido arba 40-45 mg kalio jodido. Tai ketvirtis suaugusiųjų dozės;

1.16.4. naujagimiams iki 1 mėnesio skiriama 15 mg kalio jodido arba 20 mg kalio jodido. Tai aštuntadalis suaugusiųjų dozės;

1.17. vienkartinė stabiliojo jodo dozė apsaugo skydliaukę 24 valandas. Naujagimiams iki 1 mėnesio amžiaus skiriama vienkartinė stabiliojo jodo dozė. Nėščioms ir maitinančioms moterims- ne daugiau kaip dvi vienkartinės dozės. Kitoms gyventojų grupėms gali būti skiriamos kelios vienkartinės dozės, bet ne daugiau kaip 10. Geriausia jodo tabletes gerti po valgio. Vaikams patogu jas duoti ištirpintas bet kokiam gerime ar skystuose vaikų maisto produktuose. Ištirpintos tabletės išgeriamos nedelsiant, nes greitai tampa neaktyvios.

1.18. neturint tablečių, galima vartoti 5 % jodo tinktūrą: vaikams iki 2 metų 1-2 lašai 5 % jodo tinktūros skiriami 3 kartus per dieną ne ilgiau kaip 7 paras. Vaikams nuo 2 metų ir suaugusiesiems skiriami 3-5 lašai 5 % jodo tinktūros 3 kartus per dieną ne ilgiau kaip 7 paras;

1.19. stabiliojo jodo preparatai veikia tik skydliaukę, bet neapsaugo nuo kitų jonizuojančiosios spinduliuotės rūšių poveikio. Be to, dalis žmonių yra alergiški jodui ar turi skydliaukės susirgimų. Tokiu atveju siūlome iš anksto pasikonsultuoti su gydytoju;

1.20. būkite įsijungę Lietuvos nacionalinio radijo ar televizijos programą, klausykite skelbiamų pranešimų bei vykdykite civilinės saugos rekomendacijas.

2. Jei radote neįprastomis aplinkybėmis (transporto avarijos metu, viešoje vietoje ir 1.1.) ar pamatėte daiktą, pažymėtą radioaktyviuoju ženklu:

2.1. nedelsdami skambinkite bendruoju pagalbos telefono numeriu 112 ir informuokite apie radinį;

2.2. laikykitės kuo toliau nuo daiktų, pažymėtų radioaktyvumo ženklu, bet kokio regimo dūmų ar garų šaltinio;

2.3. nelieskite jokių daiktų, esančių aplinkui, nes jie gali būti radioaktyvūs;

2.4. kuo skubiau išeikite iš pavojingos zonos. Eikite prieš vėją nuo įvykio vietos. Saugus nuotolis nuo galimai užterštos zonos ribos - mažiausiai 30-50 metrų;

2.5. patarkite žmonėms kuo toliau pasitraukti nuo įvykio vietos, kol atvyks specialiosios tarnybos;

2.6. sužeistieji įvykio vietoje taip pat gali būti užteršti radioaktyviosiomis medžiagomis;

2.7. negerkite, nevalgykite, nerūkykite zonoje, kurioje esate, nes ji gali būti užteršta;

2.8. laukite, jei įmanoma, saugioje vietoje atvykstančių tarnybų ir informuokite jas apie įvykio aplinkybes;

2.9. jei išėjote anksčiau nei atvyko specialistai, grįžę namo, pasikeiskite viršutinius drabužius ir sudėkite juos į polietileninį maišą, nusiplaukite rankas, nusiprauskite veidą, jei turite galimybę – nusiprauskite duše ir klausykite skelbiamų per Lietuvos nacionalinį radiją ar televiziją pranešimų ir vykdykite civilinės saugos rekomendacijas.

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS KILUS ORO PAVOJUI

1. Kilus oro pavojaus (tiesioginei priešo užpuolimo) grėsmei:
  - 1.1. klausykite pranešimų per Lietuvos nacionalinio radijo ar televizijos programą;
  - 1.2. nepasiduokite panikai, perspėkite artimuosius, kaimynus;
  - 1.3. išjunkite iš elektros tinklo nenaudojamus elektros prietaisus, dujas ir vandenį;
  - 1.4. su savimi pasiimkite dokumentus, pinigus, maisto produktų, vandens, turimas asmeninės apsaugos priemones, būtiniausių vaistų, apsirenkite ir skubėkite į artimiausią kolektyvinės apsaugos statinį ar kitą priedangą;

1.5. jei liekate namuose, imkitės apsaugos priemonių: užgesinkite šviesą, užtraukite užuolaidas, lipnia juosta ar kt. apklijuokite langų stiklus, įsiveskite į vidų savo augintinius, persikelkite į kambarį be langų (jei toks yra) arba slėpkitės rūsyje ar kitoje priedangoje.

2. Sprogimo vietoje (arba po sprogimo):

2.1. kriskite ant žemės ir rankomis prisidengkite galvą, jei yra galimybė, pasinaudokite priedanga. Priedangą šiuo atveju reikėtų rinktis iš arčiausiai esančių daiktų, tai gali būti pastatas, griovys, dauba, medis ar net šaligatvio bordiūras;

2.2. nugriaudėjus sprogimui neskubėkite palikti priedangos, kai kurios skeveldros išsilanksto ir nukrenta netoli sprogimo vietos po keliolikos sekundžių, taip pat gali sprogti kiti (antriniai) sprogstamieji užtaisai;

2.3. įsitikinę, kad skeveldros daugiau nekrenta, nedelsdami pasišalinkite saugiu atstumu. Jei sprogimas įvyko pastate, naudokitės avariniais išėjimais. Naudotis liftais griežtai draudžiama;

2.4. jei yra sužeistų asmenų, padėkite jiems evakuotis į saugią vietą ir suteikite pirmąją medicinos pagalbą. Pasirinkdami saugią vietą, atkreipkite dėmesį į pažeistas pastatų konstrukcijas, nes pastatas ar jo dalis gali sugriūti;

2.5. nelieskite įtartino daikto ar sprogmens;

2.6. padėkite valyti griuvėsius, kelius, šalinti oro antpuolio padarinius.

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS ESANT BIOLOGINEI TARŠAI

1. Esant biologinei taršai:

1.1. klausykite pranešimų per Lietuvos nacionalinio radijo ar televizijos programą;

1.2. nepasiduokite panikai;

1.3. nevartokite produktų, kurie nėra termiškai apdoroti, arba naudokite tik tuos produktus, kurie buvo sandariai uždaryti, vartokite tik virintą vandenį;

1.4. laikykitės asmens higienos reikalavimų;

1.5. patalpas ir liečiamus paviršius valykite drėgna šluoste;

1.6. pajutę pirmuosius sveikatos sutrikimus: pykinimą, vėmimą, viduriavimą, kylančią temperatūrą – tuoj pat kreipkitės į asmens sveikatos priežiūros specialistus.

2. Kilus įtarimui, kad į aplinką pateko biologinis agentas:

2.1. išjunkite patalpoje ar teritorijoje esančius ventiliatorius ir pastato oro kondicionavimo sistemą;

2.2. nedelsdami palikite patalpą ar teritoriją;

2.3. patalpoje sandariai uždarykite duris ir langus arba aptverkite vietovę, kur gali būti biologinis agentas, stenkitės, kad į patalpą ar teritoriją niekas neįeitytų;

2.4. nedelsdami praneškite savo institucijos vadovui ir skambinkite bendruoju pagalbos telefono numeriu;

2.5. surašykite visus kambaryje, patalpoje ar teritorijoje buvusius asmenis, kad atsakingų institucijų specialistai galėtų nedelsdami vykdyti židinio lokalizavimo, padarinių šalinimo darbus ir teikti skubią medicinos pagalbą.

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS GAVUS ĮTARTINĄ LAIŠKĄ AR PAKETĄ SU MILTELIAIS IR JIEMS IŠSIBARSČIUS

1. Gavus įtartiną laišką ar paketą su milteliais ir jiems išsibarsčius:

1.1. nekratykite, nepurtykite, neprakirkite ir neišimkite laiško ar paketo turinio;

1.2. nebandykite valyti miltelių, jų uostyti, liesti;

1.3. išjunkite ventiliatorius ir pastato oro kondicionavimo sistemą;

1.4. užsimaukite apsaugines pirštines;

1.5. nedelsdami uždenkite išsibarsčiusius miltelius drabužiais, popieriumi, šiukšlių dėže ar kt.;

1.6. išeikite iš patalpos ir sandariai uždarykite duris ir langus arba aptverkite vietovę, kurioje rastas įtartinas laiškas ar paketas, neleiskite įeiti kitiems asmenims;

- 1.7. nusiplaukite rankas su muilu;
  - 1.8. kuo greičiau nusivilkite užterštus drabužius ir sudėkite juos į plastikinį maišą;
  - 1.9. kuo greičiau nusiprauskite duše su muilu. Nenaudokite chlorkalkių ar kitų dezinfekavimo medžiagų;
  - 1.10. surašykite visus žmones, buvusius tame kambaryje ar teritorijoje, ypač tuos, kurie turėjo tiesioginį kontaktą su milteliais;
  - 1.11. jei esate namie, skambinkite bendruoju pagalbos telefono numeriu;
  - 1.12. jei esate darbovietėje, praneškite apie įvykį savo institucijos vadovui ir skambinkite bendruoju pagalbos telefono numeriu.
2. Įtartinio paketo ar laiško požymiai:
    - 2.1. pernelyg didelės pašto išlaidos;
    - 2.2. ranka rašytas ar prastai išspausdintas adresas;
    - 2.3. iškirptos ir priklijuotos spausdintos raidės;
    - 2.4. rašybos klaidos;
    - 2.5. nėra atgalinio adreso;
    - 2.6. riebalinės dėmės, išblukusios spalvos;
    - 2.7. didelis svoris;
    - 2.8. kreivas ar grublėtas vokas;
    - 2.9. išsikišę laidai ar aliuminio folija;
    - 2.10. pernelyg didelės saugos medžiagos (maskuojamosios juostos, virvės ir pan.);
    - 2.11. tiksėjimo garsas;
    - 2.12. pažymėtas užrašų „personalinis“ arba „konfidencialus“.

ŠAKIŲ „VARPO“ MOKYKLA

PATVIRTINTA

Šakių „Varpo“ mokyklos direktoriaus

2023 m. lapkričio 6 d. įsakymu Nr. V-80

MOKYKLOS DARBUOTOJŲ VEIKSMŲ, KILUS GAISRUI, PLANAS

Eil. Nr.	Turinys	Atsakingi asmenys
1.	Skambinti priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai bendruoju pagalbos telefonu 112 ir nurodyti tikslų objekto, kuriame kilo gaisras, adresą. Nustatyti gaisro vietą. Iškviešti vadovaujančius darbuotojus.	Mokyklos darbo metu - budintys, ne darbo metu – saugos tarnyba Mokyklos darbuotojai
2.	Informuoti apie gaisrą patalpose esančius žmones.	Mokytojai, klasių vadovai
3.	reikalui, išjungti elektros energiją (išskyrus aistrinės apsaugos sistemą), vedimo sistemas čiose ir šalia jų esančiose patalpose.	Asmuo, atsakingas už įmonės elektros ūkį
4.	Evakuoti žmones iš gaisro zonos trumpiausiu išėjimo keliu.	Mokytojai, klasių vadovai
5.	Gesinti kilusį gaisrą, kol atvyks ugniagesiai. Gesinti pradedama nedelsiant, tik pastebėjus gaisrą. Gesina visi įmonės darbuotojai, kurie neužimti žmonių evakavimu. Naudojamos visos pirminės gaisro gesinimo priemonės, esančios įmonėje.	Direktoriaus pavaduotoja ūkio reikalams Mokyklos darbuotojai
6.	Paskirti atsakingus asmenis žmonių, gesinančių gaisrą, apsaugai nuo galimų užgriuvimų ir apsinuodijimų.	Direktorius
7.	Pasitikti ugniagesius, nurodyti artimiausią kelią iki gaisro židinio vietos ir iki priešgaisrinių vandens čiaupų.	Direktorius Direktoriaus pavaduotoja ūkio reikalams
8.	Materialinių vertybių evakavimas.	Direktoriaus pavaduotoja ūkio reikalams Mokyklos darbuotojai
9.	Atvykus priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pajėgoms, vykdyti gaisro gesinimo vadovo nurodymus.	Direktoriaus pavaduotoja ūkio reikalams Mokyklos darbuotojai
10.	Leisti naudotis gaisrui gesinti įmonei priklausančiomis vandens tiekimo sistemomis, gamtiniais ištekliais (smėliu, žvyru ir kt.) gaisro gesinimo, transporto, ryšio priemonėmis bei kitais gaisro gesinimui ar jo organizavimui būtiniais daiktais, neatsižvelgiant į gaisro kilimo vietą.	Direktorius Mokyklos darbuotojai

11.	Nedarbo metu saugos tarnybai pranešus apie gaisrą mokykloje, iškviešti mokyklos vadovą ir administracijos darbuotojus.	Saugos tarnyba
-----	--	----------------

Planą parengė:
Direktoriaus pavaduotoja ūkio reikalams

Daiva Staugaitienė

ŠAKIŲ „VARPO“ MOKYKLOS EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANO TEISINIS PAGRINDIMAS

Civilinės saugos įstatymo pakeitimo įstatymas

1. Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo pakeitimo įstatymas (Žin. J2009 Nr. 159-72071).

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. balandžio 14 d. nutarimas Nr. 400 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. lapkričio 8 d. nutarimo Nr. 1386 „Dėl Pavojingų Lietuvos ūkio objektu registro reorganizavimo į Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektu registrą“ pakeitimo“ (Žin. 2010. Nr. 44-21161).

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. balandžio 21 d. nutarimas Nr. 429 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos sudarymo ir jos nuostatu patvirtinimo“ (Žin. 2010. Nr. 48-2315).

4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimas Nr.512 „Dėl Privalomu darbu atlikimo ekstremaliųjų situacijų atvejais ir kompensavimo už i u atlikimą tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin. 2010 Nr.54-2652).

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 12 d. nutarimas Nr. 529 „Dėl kolektyvinės apsaugos statiniu poreikio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 56-27561).

6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 12 d. nutarimas Nr. 555 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 17 d. nutarimo Nr. 966 „Dėl Pramoniniu avarių prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2010 Nr.59-2894).

7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 12 d. nutarimas Nr. 572 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 13 d. nutarimo Nr. 12 „Dėl Vartotojų aprūpinimo energija ir (ar) energijos ištekliais esant ekstremaliai energetikos padėčiai tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin.. 2010Nr.59-29111).

8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 7 d. nutarimas Nr. 718 „Dėl civilinės saugos mokymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr.69-3443).

9. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 7 d. nutarimas Nr. 717 „Dėl objektu pripažinimo valstybinės reikšmės objektais tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010. Nr.69- 3442).

10. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimas Nr. 1028 „Dėl ekstremaliųjų situacijų prevencijos vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr.87-45851).

11. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimas Nr. 1107 „ Dėl materialinių išteklių teikimo ir kompensavimo už i u teikimą tvarkos aprašo ir valstybės paramos už žalu, patirta dėl ekstremaliosios situacijos, teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010. Nr. 90-4765).

12. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimas Nr. 1108 „Dėl Lietuvos Respublikos civilinės saugos sistemos parengties lygiu skelbimo ir atšaukimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 90-4766).

13. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 25 d. Nr. 1212 „Dėl gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinių darbų, įvykių, ekstremaliųjų įvykiu ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimo ir padarinių šalinimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010. Nr. 02-5271).

14. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 25 d. Nr. 1213 „Dėl ekstremaliųjų situaciją operacijų centru sudarymo ir darbo organizavimo tipinės tvarkos aprašo ir ministerijų ir kitų valstybės institucijų ir ištaku, kuriose steigiami ekstremaliųjų situaciją operacijų centrai. sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2010 Nr. 102-5272).

15. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 31 d. Nr. 1243 „Dėl ekstremaliųjų situaciją skelbimo ir atšaukimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 104-53861).

16. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugsėjo 8 d. nutarimas Nr. 1295 „Dėl CS pratybų organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010. Nr.107-5537).

17. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugsėjo 22 d. nutarimas Nr. 1368 „Dėl slėptuvių poreikio nustatymo“ (Žin., 2010. Nr. 16-59281).

18. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimas Nr. 1502 „Dėl gyventojų evakavimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010. Nr. 125-64241).

19. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimas Nr. 1503 „Dėl valstybinio ekstremaliųjų situacijų valdymo plano patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 125-6425).

20. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. lapkričio 10 d. nutarimas Nr. 1614-8 „Dėl Teroro akto grėsmės lygio nustatymo, skelbimo ir parengties tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin. 2010. Nr. 136-6936).

21. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. gegužės 4 d. nutarimas Nr. 501 „Dėl civilinės saugos tarptautinės pagalbos prašymo, priėmimo ir teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2011 Nr. 54-2602).

22. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugpjūčio 24 d. nutarimas Nr. 988 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimo Nr. 241 „Dėl ekstremalių įvykiu kriterijų patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2011. Nr. 107-5059).

Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministro įsakymai

23. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2010 m. balandžio 20 d. įsakymas Nr. 1V-240 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2005 m. balandžio 21 d. įsakymo Nr. 1V-114 „Dėl Tarptautinės pagalbos teikimo komandos sudarymo ir aprūpinimo“ pakeitimo (Žin. 2010. Nr. 49-2416).

24. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2010 m. liepos 30 d. įsakymas Nr. IV-517 „Dėl keitimosi informacija apie įvykį, ekstremalių įvykį ar ekstremaliąją situaciją tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin. 2010. 94-4963).

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus įsakymai

25. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. gruodžio 8 d. įsakymas Nr. 1-341 „Dėl civilinės saugos rekomendacijų, kaip padėti gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms ištakoms ir ūkio subjektams gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai išvengti ar patirti kuo mažiau žalos, patvirtinimo“ (Žin. 2010. Nr. 146-7508).

26. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentoprie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. kovo 24 d. įsakymas Nr. 1-93 „Dėl Pasiūlymu dėl ekstremaliųjų įvykių kriterijų teikimo Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos metodiniu rekomendacijų patvirtinimo“ (Žin., 2010. Nr. 35-1698).

27. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. balandžio 6 d. įsakymas Nr. 1-110 „Dėl savivaldybių ekstremalių situacijų komisijų tipiniu nuostatu patvirtinimo“ (Žin. 2010, Nr. 41-2009).

28. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentoprie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. balandžio 19 d. įsakymas Nr. 1-134 „Dėl kriterijų ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, kuriu vadovai turi organizuoti ekstremaliųjų situacijų valdymo planu rengimą, derinimą ir tvirtinimą, ir ūkio subjektams, kuriu vadovai turi sudaryti ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą, patvirtinimo“ (Žin. 2010 Nr. 46-2236).

29. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. birželio 28 d. įsakymas Nr.191 „Dėl perspėjimo sistemai keliamų reikalavimų, civilinės saugos signalų ir jų panaudojimo tvarkos aprašų patvirtinimo“ (Žin. 2010. Nr.80-4202).

30. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentoprie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. birželio 28 d. įsakymas Nr.192 „Dėl perspėjimo sistemos priežiūros organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010. Nr.80-4203).

31. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. birželio 28 d. įsakymas Nr.193 „Dėl gyventojų, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų perspėjimo ir informavimo apie gresiančia ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius, šalinimo priemonės ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin.. 2010. Nr.80-4204).

32. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. liepos 14 d. įsakymas Nr. 1-206 „Dėl ūkio subjektų, kuriu vadovai privalo įrengti perspėjimo sistema, sąrašo patvirtinimo“ (Žin. 2010, Nr. 88-46891).

33. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. liepos 21 d. įsakymas Nr. 1-219 „Dėl Tipiniu civilinės saugos mokymo programų patvirtinimo“ (Žin. 2010, Nr. 90-48031).

34. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. rugsėjo 16 d. įsakymas Nr.1-263 „Dėl CS būklės savivaldybėse. ministerijose ir kitose valstybės institucijose ir mokyklose patikrinimu organizavimo ir atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo (Žin. 2010. Nr. 111-5677).

35. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. rugsėjo 16 d. įsakymas Nr. 1-266 „Dėl duomenų, reikalingų CS uždaviniams vykdyti savivaldybės administracijoje, kaupimo, tvarkymo ir teikimo PAGD prie VRM tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010. Nr. 11-5678).

36. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. rugsėjo 23 d. įsakymas Nr. 1-276 „Dėl priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2007 m. birželio 4 d. įsakymo Nr. 1-182 „Dėl valstybinės reikšmės ir pavojingu objektu registro anketų patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin. 2010. Nr. 15-5909)

37. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. rugsėjo 23 d. įsakymas Nr. 1-279 „Dėl priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. 1- 193 „Dėl gyventojų, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų perspėjimo ir informavimo apie gresiančia ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius, jų šalinimo priemonės ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin.. 2010 Nr. 15-5911).

38. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentoprie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. rugsėjo 29 d. Nr. 1-285 „Dėl Lietuvos Respublikos civilinės saugos sistemos subjektu vykdomų paskelbus antrą (sustiprintą) arba trečia (visiškos parengties) sistemos parengties lygi priemonių sąrašo patvirtinimo“ (Žin. 2010. Nr. 119-6087).

39. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentoprie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. lapkričio 18 d. įsakymas Nr. 1-323 „Dėl apskričių priešgaisrinio gelbėjimo valdybų civilinės saugos mokymo programų patvirtinimo“ (Žin. 2010. Nr.138-7091).

40. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentoprie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. gruodžio 8 d. įsakymas Nr. 1-341 „Dėl civilinės saugos rekomendacijų, kaip padėti gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai išvengti ar patirti kuo mažiau žalos, patvirtinimo“ (Žin., 2010. Nr. 146-7508).

41. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentoprie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2011 m. sausio 6 d. įsakymas Nr. 1-6 „Dėl Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos ugniagesių gelbėtojų mokyklos civilinės saugos mokymo centro civilinės saugos mokymo programų patvirtinimo“ (Žin. 2011. Nr.5-192).

42. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2011 m. vasario 8 d. įsakymas Nr. 1-52 „Dėl Slėptuvių parinkimo ir įrengimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (Žin. 2011, Nr.18-909).

43. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2011 m. vasario 23 d. įsakymas Nr. 1-70 „Dėl Ekstremaliųjų situacijų valdymo planu derinimo metodiniu rekomendaciniu patvirtinimo“ (Žin. 2011 L Nr.24-1200).

44. PAGD 2011 m. kovo 2 d. įsakymas Nr. 1-81 „Dėl Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2008 m. sausio 30 d. įsakymo Nr. 1-30 „Dėl valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargų saugojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo (Žin. 2011, Nr. 30- 14281).

45. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentoprie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2011 m. birželio 2 d. įsakymas Nr. 1-189 „Dėl galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės atlikimo rekomendacijų patvirtinimo“ (Žin. 2011. Nr.70-3360).

46. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentoprie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2011 m. liepos 18 d. įsakymas Nr. 1-225 „Dėl civilinės saugos pratybų organizavimo ir vertinimo metodiniu rekomendacijų patvirtinimo“ (Žin. 2011. Nr. 95-4509).

47. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentoprie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2011 m. rugpjūčio 30 d. įsakymas Nr. 1-256 „Dėl valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro nuostatu patvirtinimo“ (Žin., 2011. Nr. 108-5134).

48. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentoprie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2011 m. gruodžio 5 d. įsakymas Nr. 1-342 „Dėl gyventojų perspėjimo ir informavimo informacinės sistemos nuostatu ir gyventojų perspėjimo ir informavimo informacinės sistemos duomenų saugos nuostatu patvirtinimo“ (Žin. 2011. Nr. 153-7250).

Kiti įsakymai, nutarimai, rekomendacijos

49. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymas Nr. DI-870 „Dėl stichiniu, katastrofiniu meteorologiniu ir hidrologiniu reiškiniu rodikliu patvirtinimo“ (Žin., 2011 L Nr. 141-6642).

PATVIRTINTA
 Šakių „Varpo“ mokyklos direktoriaus
 2023 m. lapkričio 6 d. įsakymu Nr. V-80

Šakių „Varpo“ mokyklos ekstremaliųjų situacijų 2023-2025 metams prevencijos priemonių planas

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Vykdymo laikotarpis (metai), įgyvendinimo terminas			Atsakingas vykdytojas	Pastabos
		2023 metai	2024 metai	2025 metai		
1	2	3	4	5	6	7
1. Stiprinti civilinės saugos parengtį Šakių „Varpo“ mokykloje						
1.1.	Atlikti mokyklos galimų pavojų ir rizikos analizę, kiekvienais metais peržiūrėti ir koreguoti parengtą analizę.	II ketvirtis			Mokyklos atsakingas už civilinę saugą darbuotojas	
1.2.	Parengti ir mokyklos direktoriaus įsakymu patvirtinti mokyklos ekstremaliųjų situacijų valdymo planą.	III ketvirtis	-	-	Mokyklos atsakingas už civilinę saugą darbuotojas	
1.3.	Parengti (patikslinti) ir mokyklos direktoriaus įsakymu patvirtinti mokyklos ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių planą.	II ketvirtis	-	-	Mokyklos, atsakingas už civilinę saugą darbuotojas	
1.4.	Parengti mokyklos darbuotojų civilinės saugos mokymų programą. (7 temos)	II ketvirtis	-	-	Mokyklos atsakingas už civilinę saugą darbuotojas	
1.5.	Organizuoti mokyklos darbuotojų (ne mažiau kaip 2 akademinės vai.) mokymus pagal patvirtintą tipinę ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojų civilinės saugos mokymo programą.	II ketvirtis	II ketvirtis	II ketvirtis	Mokyklos atsakingas už civilinę saugą darbuotojas.	

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Vykdymo laikotarpis (metai), įgyvendinimo terminas			Atsakingas vykdytojas	Pastabos
		2023 metai	2024 metai	2025 metai		
1	2	3	4	5	6	7
1.6.	Organizuoti mokyklos darbuotojų civilinės saugos žinių patikrinimą (žodžiu). Mokymų metu.	kartą per metus	kartą per metus	kartą per metus	Mokyklos atsakingas už civilinę saugą darbuotojas	
1.7.	Pasiūsti mokyklos atstovą dalyvauti civilinės saugos mokymuose organizuojamuose Civilinės saugos mokymo centro prie priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo departamento .	kartą per 3 metus			Mokyklos atsakingas už civilinę saugą darbuotojas	Pagal Civilinės saugos mokymo centro prie PAGD prie VRM patvirtintą CS mokymų grafiką.
1.8.	Atlikti mokyklos civilinės saugos priemonių inventorizaciją.	kartą per metus	kartą per metus	kartą per metus	Mokyklos atsakingas už civilinę saugą darbuotojas	
1.9.	Susidarius savivaldybėje ekstremaliajai situacijai teikti savivaldybės administracijos nurodymu mokyklos turimus materialinius išteklius.	atsižvelgiant į gautą nurodymą	atsižvelgiant į gautą nurodymą	atsižvelgiant į gautą nurodymą	Mokyklos vadovas	Atsižvelgiant į gautą nurodymą
2. Tobulinti Šakių „Varpo“ mokyklos veiksmų koordinavimo įgūdžius, patikrinti civilinės saugos parengtį						
2.1.	Stalo pratybos: „Veiksmai kilus gaisrui“ Parengti mokyklos direktoriaus įsakymą ir pratybų dokumentus. Diskusijų forma	IV ketvirtis			Mokyklos vadovas, atsakingas už civilinę saugą darbuotojas	
2.2.	Funkcinės pratybos: „Mokyklos ekstremaliųjų situacijų valdymo grupės veiksmai įvykus gaisrui“. Parengti mokyklos direktoriaus įsakymą ir pratybų dokumentus.		II ketvirtis		Mokyklos vadovas, atsakingas už civilinę saugą darbuotojas	
2.3.	Stalo pratybos: „Mokyklos ekstremaliųjų situacijų valdymo grupės veiksmai įvykus cheminei taršai“. Parengti mokyklos direktoriaus įsakymą ir pratybų dokumentus. Diskusijų forma.			II ketvirtis	Mokyklos vadovas, atsakingas už civilinę saugą darbuotojas	

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Vykdymo laikotarpis (metai), įgyvendinimo terminas			Atsakingas vykdytojas	Pastabos
		2023 metai	2024 metai	2025 metai		
1	2	3	4	5	6	7
3. Pasirengti galimiems pavojams:						
3.1. Gaisras						
3.1.1.	Peržiūrėti mokyklos darbuotojų veiksmų kilus gaisrui planą.	Pagal poreikį	Pagal poreikį	Pagal poreikį	Mokyklos atsakingas už priešgaisrinę saugą darbuotojas	
3.1.2.	Sudaryti mokyklos patalpose esančių gesintuvų užpildymo grafiką ir užtikrinti jų tinkamumo naudoti kontrolę.	nuolat	nuolat	nuolat	Mokyklos atsakingas už priešgaisrinę saugą darbuotojas	
3.1.3.	Savalaikiai užpildyti mokykloje turimus gesintuvus ir, esant reikalui, skirti lėšas naujiems gesintuvams įsigyti.	kartą per metus	kartą per metus	kartą per metus	Mokyklos vadovas, mokyklos atsakingas už priešgaisrinę saugą darbuotojas	
3.1.4.	Užtikrinti mokyklos teritorijos žaliųjų plotų priežiūrą ir savalaikį nušienavimą.	nuolat	nuolat	nuolat	Mokyklos atsakingas už teritorijos priežiūrą darbuotojas	
3.2. Pastato, statinio arba jo konstrukcijos visišką ar dalinį sugriovimą						
3.2.1.	Vykdyti mokyklos statinių periodines, kasmetines ir neeilines apžiūras ir apžiūrų aktus pateikti mokyklos vadovui.	nuolat	nuolat	nuolat	Mokyklos atsakingas už civilinę saugą darbuotojas	
3.2.2.	Mokyklos pastato griūties atveju sudaryti komisiją statinio avarijos priežastims nustatyti.	nedelsiant	nedelsiant	nedelsiant	Mokyklos vadovas	
3.2.3.	Sudaryti komisiją mokyklos patirtai žalai ir nuostoliams įvertinti.	nedelsiant	nedelsiant	nedelsiant	Mokyklos vadovas	
3.2.4.	Užtikrinti mokyklos naudojamos žemės sklypo plano, pastatų, statinių statybos projektų, statinių priėmimo aktų, inventorizacinių bylų ir kitų dokumentų saugojimą.	nuolat	nuolat	nuolat	Mokyklos vadovas	

3.3. Pavojingos medžiagos patekimas į aplinką						
3.3.1.	Užtikrinti asmeninių apsaugos priemonių išdavimą (marlinių raiščių) mokyklos darbuotojams.	nedelsiant įvykus incidentui	nedelsiant įvykus incidentui	nedelsiant įvykus incidentui	Mokyklos vadovas, atsakingas už civilinę saugą darbuotojas	
3.3.2.	Parengti mokyklos evakavimo iš pastatų planus ir užtikrinti jų savalaikį atnaujinimą.	Pagal poreikį	Pagal poreikį	Pagal poreikį	Mokyklos atsakingas už civilinę saugą darbuotojas	
3.3.3.	Parengti mokyklos darbuotojų evakavimo planą ir schemą, nurodant mokyklos darbuotojų evakavimo iš teritorijos maršrutus.	I ketvirtis			Mokyklos atsakingas už civilinę saugą darbuotojas	